

Årsrapport 2003

Fylkesmannen i Telemark

INNHold

	Side
1. INNLEDNING	3
2. ORGANISERING	3
2.1 Organisasjonsplan	3
2.2 Fylkesmannens plass i forvaltningen	4
2.3 Hovedmål for Fylkesmannen i Telemark	4
3. SENTRALE POLITISKE FØRINGER	7
3.1 Kommunerettet virksomhet – samordning og veiledning	7
3.2 Velferd, helse og personrettet tjenesteyting	9
3.3 Barn og oppvekst	13
3.4 Regional planlegging, plan- og byggesaksbehandling	13
3.5 Innovasjon og verdiskapning	15
3.6 Samfunnssikkerhet og beredskap.....	15
3.7 Prioriterte oppgaver på miljøområdet	16
3.8 Prioriterte felles utfordringer for embetet.....	16
4. NÆRMERE OMTALE AV DE ENKELTE RESULTATOMRÅDER	21
Miljøverndepartementet	21
Resultatområde 01 Vern og bruk av biologisk mangfold	21
Resultatområde 02 Friluftsliv	26
Resultatområde 03 Kulturminner og kulturmiljøer	27
Resultatområde 04 Overgjødning og oljeforurensning	27
Resultatområde 05 Helse- og miljøfarlige kjemikalier	28
Resultatområde 06 Avfall og gjenvinning	29
Resultatområde 07 Klimaendringer, luftforurensning og støy	30
Resultatområde 08 Internasjonalt miljøvernssamarbeid, bistand, nord-/polarområdene ...	31
Resultatområde 09 Regional planlegging	31
Resultatområde 10 Kart- og geodata.....	33
Resultatområde 11 Tverrgående virkemidler og fellesoppgaver.....	34
Tverrgående oppgaver innen forurensning og avfall	34
Landbruksdepartementet	36
Resultatområde 21 Landbruksbasert nærings- og bygdeutvikling	36
Resultatområde 22 Miljø- og arealforvaltning	37
Resultatområde 23 Inntekts- og velferdspolitiske tiltak	39
Arbeids- og administrasjonsdepartementet	40
Barne- og familiedepartementet	41
Resultatområde 41 Barnehager.....	41
Resultatområde 42 Familierett	42
Resultatområde 43 Krisetiltak	43
Resultatområde 44 Familievern.....	43
Resultatområde 45 Barnevern	43
Resultatområde 46 Foreldreveiledning	44
Resultatområde 47 Gjeldsrådgivning.....	44
Resultatområde 48 Åpningstidsloven	44
Resultatområde 49 Likestilling - Likestillingsloven.....	45

Justisdepartementet.....	46
Resultatområde 51 Tilsynsoppgaver.....	46
Resultatområde 52 Rettshjelp.....	46
Resultatområde 55 Økt samfunnsikkerhet og kriseberedskap i fylket.....	48
Resultatområde 56 Fylkesmannen ivaretagelse av sine forpliktelser innen sivil-militært samarbeid og planlegging for sikkerhetspolitisk krise/krig.....	50
Resultatområde 57 Oppfølging av Siviltforsvaret.....	50
Kommunal- og regionaldepartementet.....	51
Resultatområde 61 Kommuneøkonomi og samordning.....	51
Resultatområde 62 Lovlighetskontroll og veiledning.....	51
Resultatområde 63 Regelverksforvaltning/klagebehandling.....	51
Helsedepartementet og Sosialdepartementet.....	52
Resultatområde 71 Kommunehelsetjeneste.....	52
Resultatområde 72 Spesialisthelsetjeneste.....	55
Resultatområde 73 Psykisk helse.....	56
Resultatområde 74 Sosialtjenester.....	56
Resultatområde 75 Rusmiddelarbeid.....	59
Resultatområde 76 Levekår, funksjonshemmede.....	59
Resultatområde 77 Forebyggende tiltak.....	59
Resultatområde 78 Forvaltningsoppgaver.....	61
Kultur- og kirkedepartementet.....	66
Resultatområde 81 Tros- og livssynssamfunn.....	66
Resultatområde 82 Gravferdsloven.....	66
Utenriksdepartementet.....	66
Resultatområde 83 Apostiller.....	66
Resultatområde 84 Forberedelse av saker om honorære konsuler.....	66
Utdannings- og forskningsdepartementet.....	67
1. Innledning.....	67
2. Generell oppsummering.....	67
3. Rapportering i forhold til kontorets oppgaver og oppdrag.....	67
5. Tilskuddsforvaltningen.....	72
6. Interne styringssystem.....	72
7. Økonomiforvaltning.....	73
Vedlegg – rapporteringstabeller.....	74

Vedlegg

Skjema 1 – Behandling av økonomisaker etter kommuneloven

Skjema 2 – Lovlighetskontroll

Skjema 3 – Klagesaker etter særlover innenfor Kommunal- og regionaldepartementets område

Blankett B – Rapportering av tilsyn med virksomheter: Systemrevisjoner, kartlegginger,

oppfølging av avvik, initiativ til regelverksutvikling pr. 31.12.2003 – Helsetilsynet i Telemark

Blankett C – Oversikt pr. 31.12.03 – Høringsuttalelser – Helsetilsynet i Telemark

1. INNLEDNING

Fylkesmannen i Telemark legger med dette fram sin årsrapport for 2003.

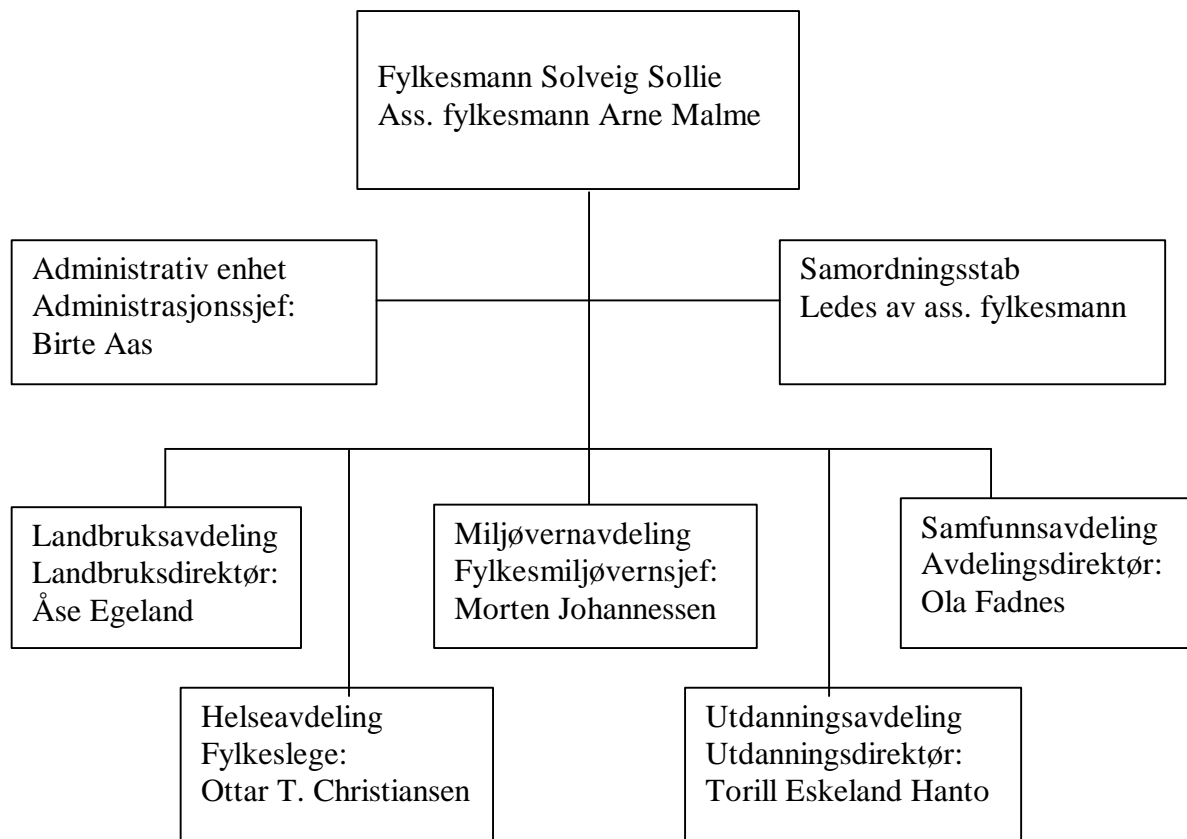
Årsrapporten er tilbakemelding til departementene på hvordan embetet har løst de oppgaver som ble gitt i tildelingsbrevet for 2003. Rapporten gir en samlet kortfattet oversikt over embetets virksomhet og resultater for 2003. I rapporten har vi forsøkt å følge numreringen av resultatområdene i tildelingsbrevet.

I rapportens kap. 3 gir vi en kort tilbakemelding på tildelingsbrevets "Sentrale politiske føringer", samt embetets egne prioriterte tverrgående utfordringer. Rapportering på hvert enkelt resultatområde finnes under kap. 4.

2. ORGANISERING

Fylkesmannen i Telemark hadde i 2003 følgende fagavdelinger: samfunnsavdeling, helseavdeling, utdanningsavdeling, miljøvernnavdeling og landbruksavdeling. I tillegg er det i stab en administrasjonsenhet og en samordningsstab. Helseavdelingen og utdanningsavdelingen ble en del av embetet 01.01.2003.

2.1 Organisasjonsplan

Embetets ansatte er fordelt slik på de ulike enhetene pr. 1. januar 2004:

Avdeling	Faste ansatte	Midlertidige ansatte	Sum ansatte*)	Sum disponible årsverk	Ansatte i permisjon pr. 01.01.04
Embetsledelsen	2		2	1,8	
Stab	6		6	5,9	
Administrativ enhet	25	1	26	20,4	
Landbruksavdelingen	20	2	22	18,6	2
Miljøvern avdelingen	13	3	16	15,0	3
Samfunnsavdelingen	16	1	17	16,7	
Helseavdelingen	8	4	12	10,3	1
Utdanningsavdelingen	8		8	8,0	
SUM	98	11	109	96,69	6

*) Permisjoner er ikke med i sum ansatte.

Fra 01.01.2003 ble 4 ansatte, eller 3,0 årsverk overført fra utdanningsavdelingen og helseavdelingen til administrativ enhet.

Embetet har hatt en del permisjoner i 2003 som ikke har vært fylt opp. Noen stillinger har derfor ikke vært besatt gjennom året.

2.2 Fylkesmannens plass i forvaltningen

Fylkesmannen er Kongens og Regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og Regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Fylkesmannen skal videre bidra til samordning av den statlige virksomheten i fylket. Fylkesmannen har også en viktig oppgave som lokal rettssikkerhetsinstans.

Fylkesmannen sorterer under Arbeids- og administrasjonsdepartementet men utøver både faglige og administrative oppgaver for flere departementer og direktorater.

2.3 Hovedmål for Fylkesmannen i Telemark

Fylkesmannen i Telemark har utviklet visjon, virksomhetsidé og hovedmål for virksomheten, som svarer på de utfordringene vi står overfor. Visjon og virksomhetsidé ble revidert i forbindelse med arbeidet med virksomhetsplan for 2003, og i prosessen med at Statens utdanningskontor og Fylkeslegen er blitt overført til embetet.

Visjon:

Sammen for et tryggere og bedre Telemark

Virksomhetsidé:

Fylkesmannen er Kongens og Regjeringens representant i fylket og skal gjennom nærhet til befolkning og miljø, bidra til en effektiv gjennomføring av Stortingets og Regjeringens politikk samt være talerør overfor sentrale myndigheter.

Fylkesmannen skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket. Gjennom et nært samarbeid med andre statsetater, fylkeskommunen og kommunene stimulerer vi til initiativ og innsats for utviklingen av fylket.

Følgende verdier er grunnleggende for Fylkesmannen i Telemark:

Respekt for :

- ?? folkestyre
- ?? enhver part
- ?? inngåtte avtaler
- ?? hverandres arbeid
- ?? hverandres tid
- ?? hverandres meninger
- ?? hverandres verdier

Troverdighet handler om :

- ?? å være tydelig og ærlig på mål og mening
- ?? å opptre konsekvent
- ?? å holde det en lover

Profesjonalitet handler om :

- ?? å være forberedt og ha nødvendig kunnskap
- ?? å holde oss til saken
- ?? å finne løsninger og bruke hverandres kompetanse

Disse skal gjennomsyre alt vårt arbeid, og skal gjennomsyre forholdet til våre brukere, oppdragsgivere, samarbeidspartnere og våre kollegaer.

Fylkesmannens kjernefunksjoner, det som er helt spesielt for oss i forhold til andre etater, er følgende:

- ?? Rettssikkerhetsinstans
- ?? Ivareta samfunnsikkerhet og beredskap
- ?? Samordning
- ?? Utøve tilsyn og kontroll
- ?? Formidling av nasjonale mål og pådrivere i sektorpolitikken
- ?? Rådgivning og veiledning
- ?? Informasjonsknutepunkt

For 2003 har embetet spesielt vektlagt følgende overordnede mål:

?? Brukerne i sentrum.

?? Et embete med sunn økonomi og handlingsrom.

?? Et faglig sterkt embete med gode interne prosesser, med motiverte medarbeidere med høy kompetanse.

I tillegg har AAD gitt Fylkesmannen i Telemark følgende særlige oppfølgingspunkter:

1. Samordning av regional stat
2. Videreutvikling av kommunedialogen, inkl. tilstandsrapport
Elementene i den formelle kommunedialogen er: ordførermøtet (febr.), tilstandsrapporten, vårkonferansen (mai/juni) og høstkonferansen (okt). Dette kommer i tillegg til den løpende faglige dialogen.
3. Informasjon – internt og eksternt
4. Omstilling og samarbeid i kommunene (Viser til skjønnsmidler til omstilling/samarbeid)
5. Se til at saksbehandlingstiden i enkeltsaker ikke overskrider de gitte mål

3. SENTRALE POLITISKE FØRINGER

I det følgende er relevante fellesoppgaver omtalt, jfr. tildelingsbrevets kap. 2 Sentrale politiske føringer, samt felles utfordringer fra vår Virksomhetsplan for 2003. Øvrige oppgaver rapporteres samlet under hvert enkelt resultatområde.

I 2003 har embetet arbeidet med moderniseringen av offentlig sektor på mange områder og i mange ulike roller.

Overfor kommunene har vi gjennom målretta bruk av skjønnsmidlene jfr nedstående kapittel stimulert til effektivisering og omstilling gjennom interkommunalt samarbeide innenfor mange sektorer. Dette har vært vårt viktigste bidrag i 2003. I hver av fylkets 4 regioner planlegges og gjennomføres det nå samarbeidstiltak innenfor helse- og sosialsektoren, teknisk sektor, på miljøområdet, landbruksområdet, og innenfor området sikkerhet og beredskap med mer, som på sikt vil kunne gi brukerne et kvalitativt bedre tjenestetilbud.

Denne omleggingen er gjennomført etter en systematisk kommunedialog med faste møtepunkter og definert innhold.

Embetet deltok bare i begrenset utstrekning i de kommunale effektiviseringsnettverkene i 2003. Etter dialog med KS vil dette bli betydelig trappet opp i 2004 både med flere nettverk i fylket og med involvering av alle avdelinger i embetet.

Innenfor AAD,s ansvarsområde har embetet overfor regional stat i fylket gjennomført tiltak for å stimulere til økt bruk av IKT, bredbånd, inkluderende arbeidsliv, og personalpolitikk i endrings- og omstillingsfaser.

I regi av AAD bidrog vi til gjennomføringen av brukerundersøkelsen i kommunene av fylkesmannsembetet med et positivt resultat.

3.1 Kommunerettet virksomhet – samordning og veiledning

Fylkesmannen har prioritert tverretatlig arbeid innad i embetet. Hver fagavdeling har upekt en fast representant i embetets Kommunegruppe. Ansvar for gruppa er lagt til fylkesmannens stab. Kommunegruppa sikrer en helhetlig og samordnet kommunerettet virksomhet.

Fylkesmannen gjennomfører hvert år et møte med ordførerne i Telemark. Et samlet ordførerkollegium får her møte fylkesmannen alene for drøfting av utfordringer på ulike politikkområder. Fylkesmannen får her formidlet statlig politikk, og ordførerne får gitt signaler om politikkenes viking lokalt.

Fylkesmannen utarbeider en tilstandsrapport hvert år. Dette er en videreutvikling av forventningsbrevet. Gjennom en dokumentasjon av tilstanden i Telemark på utvalgte politikkområder, setter vi fokus på de utfordringer kommunene står overfor. Ved å stille spørsmål til dokumenterte tilstander får fylkesmannen involvert og engasjert kommunepolitikerne og synliggjort på hvilke områder innsats er nødvendig.

Fylkesmannen deltar aktivt i forhold til de regionrådene kommunene selv har etablert. Vi holdt bl.a. tilbake 8,0 mill.kr. av skjønnsmidlene og fordelte disse til rådene. Midlene ble forbeholdt omstillingstiltak og interkommunalt samarbeid.

Fylkesmannen gjennomfører hvert år en vårkonferanse og en høstkonferanse . Dette er konferanser hvor politikkformidling, samordning og veiledning blir satt i fokus.

Embetet deltar i effektiviseringsnettverkene. Denne innsatsen vil bli forsterket i 2004.

Overføring av avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker innen landbruksområdet

Som oppfølging av Stortingsmelding 19 (2001 - 2002), har kommunene fått utvidet ansvar og myndighet på landbruksområdet. Kommunene vil fra 01.01.04 få avgjørelsesmyndighet i saker etter konsesjonsloven, jordloven og skogbruksloven, som tidligere var tillagt fylkeslandbruksstyret. Likeledes vil kommunene få avgjørelsesmyndighet over bruken av tilskuddsmidler til miljøtiltak i jordbruket og nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Dette var midler som tidligere ble fordelt til de enkelte jord- og skogbrukere fra Fylkesmannen, og som utgjorde 14,6 mill i 2003.

Det er et betydelig arbeid og regelansvar som nå blir overført til kommunene, og det har i 2003 vært gjennomført flere samlinger for politisk og administrativt nivå i kommunene. Omorganiseringen legger også opp til nærmere samarbeid med landbruksorganisasjonene på lokalnivået.

Fylkesmannen vil i 2004 ha et nært samarbeid med kommunene på dette området, og vektlegge veiledning og kursing ute i kommunene.

Fylkesmannen har i 2003 satt av skjønnsmidler til regionalt satsing i kommunene. FMLA har deltatt på møter om samlokalisering av landbrukskontorene både i Midt-Telemark og Grenlandsregionen og vært representert i arbeidsgruppe for Vest-Telemark.

Gjennomføring av nasjonal landbrukspolitikk

Fylkesmannen har i 2003 utført de lovpålagte oppgaver knyttet til gjennomføring av nasjonal landbrukspolitikk i henhold til Stortingsmelding 19 (2001 – 2002) og St.prp. 1 (2002 – 2003). Dette dreier seg om tilskuddsforvaltning, oppfølging av velferdsordninger i jordbruket, lovforvaltning og kontrolloppgaver. Fylkesmannen har gjennomført flere samlinger for tilsatte i kommunene knyttet til konkrete arbeidsfelt, gjennomført en felles to-dagers kommunesamling for alle tilsatte på kommunale landbrukskontorer samt jevnlig faglig veiledning gjennom telefonisk kontakt.

Fylkesmannen har også jevnlig møter med SND og Telemark fylkeskommune, samt næringsorganisasjonene. Utviklingsoppgaver og verdiskapningsprogrammene søkes i størst mulig grad gjennomført i samarbeid med disse aktørene.

Vi viser også til rapportering på resultatområdene 2.1 – 2.2.

3.2 Velferd, helse og personrettet tjenesteyting

Det er gitt løpende veiledning om rettshjelpordningen til publikum og advokater. Fylkesmannen har behandlet søknader om fri rettshjelp (fritt rettsråd og fri sakførsel). I 2003 ble det registrert 1.556 nye saker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har i 2003 vært 2 mnd. Vi viser også til rapportering på resultatområde 52.1.

Når det gjelder voldsoffererstatning har Fylkesmannen behandlet 62 søknader i 2003. 58 av disse ble helt eller delvis innvilget. Saksbehandlingstiden har ligget på 6 – 7 måneder. Det gis råd og veiledning til politi, advokater og publikum.

Fylkesmannen behandlet i 2003 4 klager på vedtak i overformyndieriet og ga samtykke til lån av umyndiges midler i 1 sak. Saksbehandlingstiden var i gjennomsnitt 1 mnd. Og 1 uke på klagesakene, mens det var 1 mnd. På saken om lån av umyndiges midler. Det ble gitt råd og veiledning på telefon. Fylkesmannen er i 2003 blitt orientert om at flere overformyndierier ønsker å inngå formelt samarbeid over kommunegrensene. Vi viser også til rapportering på resultatområde 51.2.

Det er registrert 312 stiftelser hos Fylkesmannen i Telemark. Det kom inn 332 nye saker vedr. stiftelser i 2003. Fylkesmannen fører register over de registreringspliktige stiftelsene i fylket, og samarbeider med Enhetsregisteret i Brønnøysund. Det ble registrert 17 nye private stiftelser. Det er ikke fattet særskilte klassifiseringsvedtak. Vi viser også til rapportering på resultatområde 51.1.

Allemannsretten, tiltak i strandsonen og andre attraktive friluftsområder

Et viktig tiltak i 2003 er at Fylkesmannen har samarbeidet med Grenlandskommunene om felles retningslinjer for forvaltning av strandsonen. Arbeidet har gått i plan- og byggesaksamarbeidet i Grenland, og retningslinjene som i all hovedsak er i tråd med nasjonal politikk er omforent og godkjent administrativt i alle kystkommunene.

Det er jobbet aktivt med å utarbeide ny forvaltningsplan for friluftsliv langs Telemarkskysten. Viktige elementer er å utvide skjærgårdsparken til også å gjelde Porsgrunn kommune, planlegge for kystled med overnattingstilbud, plan for erverv av nye friluftsområder, plan for skjøtsel av 141 friluftsområder, etablering av interkommunalt friluftsråd og videre planlegging av kyststi.

Det er også utarbeidet en historisk byggeoversikt, presentert i GIS. Ellers er løpende håndtering av arealplaner- og byggesaker viktig.

Ellers håndteres arealplaner og byggesaker løpende med utgangspunkt i Plan- og bygningsloven, Friluftsløven og Rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden.

Opptappingsplanen for psykisk helse – forlengelse av planen til 2008

På bakgrunn av St.meld. nr.25 (1996-97) Åpenhet og helhet, ble Opptappingsplanen vedtatt av et samlet Storting i 1997-98. Styrking av tjenestetilbudet til personer med psykiske lidelser

er et politisk prioritert satsningsområde. I tillegg er det lagt særlig vekt på det forebyggende arbeidet blant barn og unge.

I 2003 ble planen evaluert. Konklusjonene fra evalueringen viser at vi er på riktig vei, men at det er behov for et sterkere fokus på flere områder. Arbeidet med å omstille kulturer og holdninger i tjenesteapparatet, og opptrapping av det totale tilbudet i kommunene forutsetter lengre tid enn forutsatt. Planperioden er derfor forlenget med to år.

Telemark fikk samlet kr 51 112 000 i øremerket tilskudd over Opptrappingsplanen i 2003. Rapporteringen fra kommunene for 2003 vil foreligge først i slutten av februar 2004. Rapporten fra 2002 viser at tilskuddet finansierer 112,8 nye årsverk i kommunenes virksomheter. Midlene blir i hovedsak nyttet til å styrke tjenester innen pleie- og omsorg, oppvekst- og kultur, sosialtjenesten, helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Flere kommuner i Telemark har fortsatt uløste oppgaver i forhold til bosetting og tilrettelagt oppfølging av personer som er utskrivningsklar fra spesialisthelsetjenesten. Pr. april 2003 var det 31 pasienter innlagt ved Sykehuset Telemark HF, som ventet på utflytting til sin kommune. Dette er pasienter som defineres som særlig ressurskrevende, og som vi forventer at kommunene skal ta imot i nært samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

I vilkårene for tildeling av øremerket tilskudd (jf. IS-1/2003) er kravet om aktivitetsøkning presisert. Det forventes at kommunale innsparingstiltak- og nedskjæringer i budsjett ikke rammer tjenestetilbudet til gruppen personer med psykiske lidelser, eller det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge i sårbare livssituasjoner.

?? Tall på nye boliger til personer med psykiske lidelser: 21
(Skien 12, Tokke 2, Kragerø 4, Sauherad 3)

Folkehelsearbeidet

Rundskriv IS-1/2004 Nasjonale mål, hovedprioriteringer og tilskudd fra Sosial- og helsedirektoratet fremheve folkehelsearbeidet blant de viktigste satsingene for helse- og sosialtjenesten i 2004. St.m.16 (2002-2003) understreker betydningen av å styrke infrastrukturen i fylkeskommunenes og kommunenes folkehelsearbeid, særlig rettet mot livsstilsfaktorene tobakk, rus, kosthold og fysisk aktivitet.

Status i Telemark

Folkehelsearbeidet har fått økt oppmerksomhet spesielt på nasjonalt nivå de siste årene. Regjeringen har styrket den sentrale organiseringa på området. Utfordringa nå er etablere en tilsvarende organisasjon på regionalt og lokalt nivå. Det er spesielt viktig at ansvaret for folkehelsearbeidet gjenspeiles tydelig i kommunene.

Status i arbeidet med etablering og implementering av styringssystem i kommunehelsetjenesten for å sikre tjenestekvaliteten (internkontroll- / kvalitetssystem)

Smittevernplaner

Det er et lovpålagt krav at kommunene skal ha en smittevernplan (fra 1. januar 1995) og smittevernansvarlig lege.

Kartlegging pr 31.12. 2003 viste følgende status i forhold til smittevernplan i kommunene i Telemark:

- ?? 8 kommuner har en oppdatert plan (2001- 2003)
- ?? 7 kommuner har ikke oppdatert smittevernplanen fra 1995 – 2001
- ?? 3 kommuner har en smittevernplan som ikke er politisk godkjent
- ?? 8 kommuner har ikke rutiner for oppdatering av smittevernplanen.
- ?? Alle kommuner i Telemark har utpekt smittevernansvarlig lege

Det er problematisk at 10 av 18 kommuner i Telemark ikke har en oppdatert smittevernplan som beskriver hvilke tiltak som skal iverksettes i en akutt situasjon som f. eks. smittsom hjernehinnebetennelse. Risikoen for import av smittsomme sykdommer, aktualisert av utbruddet av fugleinfluenza i Østen, understreker hvor viktig det er å ha beredskaps- og smittevernplaner.

Tilsyn med helse- og sosialtjeneste

Virksomhetstilsyn

Tilsyn med virksomheter er blitt gjennomført med systemrevisjon som metode. Systemrevisjon er en standardisert tilsynsmetode, der tilsynet vektlegger virksomhetens system for ivaretagelse av lovpålagte krav. Tilsynsmetoden ser hvordan virksomheten, gjennom sitt styringssystem, sikrer seg at brukernes rettigheter blir oppfylt og de lovpålagte krav til helsetjenesten blir fulgt.

I 2003 ble det gjennomført 13 tilsyn etter systemrevisjonsmetoden.

Det ble gjennomført landsomfattende tilsyn med deler av helsetjenesten til voksne med psykiske problemer og med ivaretagelsen av sentrale pasientrettigheter ved somatiske poliklinikker i Helse Sør. Disse tilsyna ble gjennomført med et regionalt team der Helsetilsynet i Telemark var representert. Viser til kapitlet om spesialisthelsetjenesten. Utover dette har vi gjennomført tilsyn med lokalt prioriterte områder. Revisjonsrapportene både fra Helsetilsynet i Telemark og alle andre fylker, kan i sin helhet leses på Helsetilsynets nettsted www.helsetilsynet.no.

Tilsyn med helse- og sosialtjenesten til personer med psykisk utviklingshemming

Som et ledd i målsettingen om et mer samordnet statlig tilsyn har helsetilsynet sammen med samfunnsavdelingen hos Fylkesmannen gjennomført tilsyn med tjenestene til personer med psykisk utviklingshemming til 4 kommuner, men med en avgrensning til ett, eller to bofelleskap. Systemrevisjonen omfattet følgende områder:

- ?? hvordan kommunen har organisert tjenesten for personer med psykisk utviklingshemming, herunder hvordan ansvar og myndighet er fordelt
- ?? to avgrensede tema knyttet opp mot sosialtjenesteloven kapittel 6A:
 - tvangsbegrepet, herunder grensene for bruk av tvang
 - kommunens egenkontroll/internkontroll med meldinger om skadeavvergende tiltak i enkelttilfeller
- ?? saksbehandling ved tildeling av tjenester og avslag på søknad om tjenester om praktisk bistand og nødvendig helsehjelp
- ?? hvordan forsvarlig medikamenthåndtering sikres overfor personer med psykisk utviklingshemming

?? hvordan kommunen sikrer at personer med psykisk utviklingshemming får ivaretatt sine rettigheter i forhold til individuell plan

De vesentligste fellestrekkene vi avdekket, var manglende framdrift i arbeidet med å oppfylle plikten i forskrift om individuell plan. Rettskravet på å få utarbeidet en individuell plan fremgår av pasientrettighetsloven § 2-5. Plikten til å utarbeide planer var kjent, og virksomhetene har utarbeidet mal for individuell plan, og påbegynt arbeidet, men samlet sett viste tilsynet at det er få personer som har fått utarbeidet individuelle planer i praksis.

Videre fikk vi bekreftet at brukerne i enheten har fått skriftlige enkeltvedtak på tildelte tjenester, men tilsynet avdekket at det er mangler i saksbehandlingen.

Til tross for at tjenestene til personer med psykisk utviklingshemming er en integrert tjeneste med øvrig pleie- og omsorgstjenester i kommunene, avdekket vi i 2 kommuner at de ikke har system som sikrer ivaretagelse av det faglige ansvaret i boligene til enhver tid.

Samlet sett avdekket tilsynet at prosedyrer som gjaldt tjenesten for personer med psykisk utviklingshemming, var lite integrert i det samlede internkontrollsystemet for pleie-og omsorg.

Likestilling

Kjønnsfordeling

Kvinneandel av ansatte i %	60
Andel menn av ansatte i %	40
Fordeling kvinner i toppledelse i %	50
Fordeling kvinner i mellomledersjiktet i %	57

Toppleder = embetsledelse og avd.direktører

Mellomleder = seksjonsledere, fagledere, stedfortredere

Som det fremgår av tabellen over, har vi svært jevn kjønnsfordeling ved embetet. Ved alle utlysninger av stillinger, fremgår det av teksten at vi oppfordrer kvinner til å søke, og ved relevant faglig kompetanse, blir det alltid innkalt kvinner til intervju.

Når det gjelder vårt arbeid ut mot kommunene i denne sammenheng, ble det i forbindelse med valget høsten 2003 og det etterfølgende arbeidet med valg til nemder lagt ned betydelig arbeid fra Fylkesmannens side. Dette var først og fremst veiledning i forsøk på å få en jevn kjønnsfordeling, og svare på spørsmål om kjønnskvotering. Vi har ikke noen systematisert oversikt, men hovedinntrykket er at kommunene/partiene klarte å få satt sammen utvalgene slik de ønsket uten tilstrekkelig lik fordeling mellom mann og kvinne, men **uten** å bryte kommunelovens regler. Resultatet står derfor ikke i forhold til innsatsen, men dette skyldes i stor grad utilstrekkelig lovverk.

3.3 Barn og oppvekst

Regjeringens politikk og utfordringene på barnehageområdet er formidlet gjennom tilstandsrapporten, vår- og høstkonferansen, kommunemøter/kommunebesøk og Barnehageforum mv.

Fylkesmannen har gjennomført veilednings- og vurderingssamtaler i 5 kommuner. Formålet med møtene er kontakt og gjensidig informasjon, og at fylkesmannens skal få bedre kunnskap om situasjonen på barnehage- og skoleområdet i kommunene.

Det vises for øvrig til rapporteringen på resultatområde 41 Barnehager og til rapporteringen på Utdannings- og forskningsdepartementets områder.

3.4 Regional planlegging, plan- og byggesaksbehandling

Samordning – oppfølging av nasjonale interesser

Fylkesplan for Telemark 2002-2005 har et verdigrunnlag som bygger på Rio-erklæringa og Lokal Agenda 21. I planen er det valgt å satse på områdene Infrastruktur, Kompetanse, Næringsutvikling og Kultur og identitet. Hvert område har sin strategigruppe med politikere, bransjer og regional stat som deltakere. Fylkesmannen er involvert i arbeidet med årlige handlingsprogram ved å gi innspill til aktiviteter og drive egne utviklingsprosesser som kan bidra til bedre måloppnåelse for fylkesplanen. I arbeidet blir det også lagt vekt på å følge opp bransjevise strategidokumenter som Kulturstrategi, Reiselivsstrategi, Landbruksstrategi m.fl. Fylkesmannen har organisert kontaktfora med landbruk der strategier, plan og virkemidler blir drøftet.

Fylkesmannen har deltatt i arbeidet med fylkesdelplanen Infrastrukturplan for Grenland. Denne fylkesdelplanen fikk sentral godkjenning i Miljøverndepartementet i okt. 2003. Fylkesmannen har i 2003 også deltatt i arbeidet med Fylkesdelplan for senterstruktur for Telemark. Planen har vært på høring høsten 2003, og vil bli ferdigstilt i løpet av 2004.

Klagesaksbehandling

I løpet av 2003 kom det inn 115 nye klager på byggesaker til behandling. Pr. 31.12.03 hadde Fylkesmannen 43 ubehandlede byggesaker.

Det kom inn 18 nye klager på regulerings- og bebyggelsesplaner til behandling i 2003. Pr. 31.12.03 var det 8 ubehandlede klager.

I klager på byggesaker etter plan- og bygningsloven fattet Fylkesmannen i 2003 totalt 175 vedtak. Av disse gjaldt 11 næring/bolig (servicegaranti) og 164 vedr. hytter, brygger, deling og lignende. I klager på regulerings- og bebyggelsesplaner etter plan- og bygningsloven ble det fattet 27 vedtak.

Fylkesmannen i Telemark påklaget 1 kommunalt bygningsrådsvedtak i 2003.

Vi viser også til rapportering på resultatområde 63.

Viktige nasjonale hensyn i planleggingen

Arealplan- og byggesaksområdet er det enkeltsaksområdet som Fylkesmannen bruker mest ressurser på, og vi mener å ha god bevissthet om friluftsinnteresser og biologisk mangfold sammen med andre nasjonale og regionale hensyn i håndteringen av arealplaner og byggesaker.

Når det gjelder kysten har Fylkesmannen medvirket til å utvikle felles retningslinjer for strandsonen til bruk i plan- og byggesaksbehandlingen i alle kystkommunene i Telemark.

Fylkesmannen er opptatt av press på arealer i fjellnære områder. Spesielt når det gjelder villrein prøver Fylkesmannen konsekvent å ivareta villreinens interesser ut fra det ansvaret Norge har internasjonalt, men ser samtidig at det er behov for en klargjøring og operasjonalisering av statlig politikk på dette området.

Fylkeslandbruksstyret har vektlagt arbeidet med jordvern, og hadde innsigelse mot bygging av ungdomsskole på høyproduktiv dyrka mark i Skien. Innsigelsen ble overprøvd av Miljøverndepartementet.

Det er jobbet med å holde tempoet i kartlegging av biologisk mangfold i kommunene. Kunnskap om biomangfold og aktiv bruk i arealforvaltningen er en viktig forutsetning for at kommunenes handlingsrom i arealforvaltningen kan styrkes.

Det vises ellers til rapport for resultatområde 9.

Verneplanprosesser

Verneplan for barskog som ble vedtatt rett før årskiftet 2002/2003 skjedde som et samarbeid mellom fagavdelingene (miljøvern og landbruk) og i samråd med næringsorganisasjonen. Telemark er forsøksfylke for frivillig barskogvern, og så langt ser det meget lovende ut. Næringsorganisasjonen (AT-Skog) har gjort en viktig og god jobb i den sammenheng. Det er nok et faktum at slikt samarbeid senker konfliktnivået.

Ellers verneplan for kysten jobbet fram til høring (febr. 2004). I alt 29 områder foreslås vernet. Med unntak av noen få områder vurderes konfliktnivået som lavt.

Det vises ellers til rapporten for resultatområde 1.

Plandata og arealdokumentasjon

En del av Telemarkskommunene har kommet langt og er meget oppegående både når det gjelder geografiske informasjonssystemer og tilgang på arealdokumentasjon, mens andre henger etter. Det er gjerne de største kommunene som har kommet lengst.

Fylkesmannen har ikke hatt noen offensiv av betydning mot kommunene på dette området, utover deltakelse i Geovekst, Arealis (lite aktivitet) og noe bidrag til GIS-samarbeidet i Telemark, Buskerud og Vestfold.

Fylkesmannens viktigste bidrag vurderes å være arealdokumentasjon om biologisk mangfold via Naturbase.

GIS/geodatakompetansen og -ressursen hos Fylkesmannen er noe styrket, men ressursituasjonen tilsier at det er vanskelig med ytterligere styrking.

3.5 Innovasjon og verdiskapning

Aktiviteten innen skogbruk har gått betydelig ned i 2003. Avvirkning til industriformål er redusert med 16 % i forhold til 2002, noe som i særlig grad skyldes reduserte tømmerpriser, samt økt salg av vedtømmer på grunn av uvanlig høye strømpriser. Aktiviteten på planting, ungskogpleie og annen skogkultur er redusert med nærmere 40 % fra 2002 til 2003. Her er bortfall av økonomiske virkemidler den viktigste årsaken. Også skogsvegbyggingen ble redusert med 20 % i 2003, som følge av negativ utvikling i rammebetingelsene.

Fylkesmannen deltar i arbeidsgrupper knyttet til økt verdiskapning innenfor treutnyttelse og bioenergi. Dette er et langsiktig arbeid, og Fylkesmannen har ikke økonomiske og organisatoriske virkemidler til å få store resultater på kort tid.

Samarbeidsprosjekt innen områdetiltak/småsamfunn og kulturlandskap/kulturminne setter også fokus på ny næringsutvikling med produksjon av varer og tjenester med vekt på opplevelser basert på lokale ressurser.

Som oppfølging av Landbruk Pluss har fylkesmannen startet arbeidet med en nasjonal Bygdelivskongress 2004 som skal sette fokus på nye bygdeperspektiv med lokale og regionale løsninger.

3.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen har i sitt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap prioritert arbeidet mot kommunene. Fylkesmannen har hatt individuell kontakt med alle kommunene i fylket gjennom tilsyn, øvelser eller oppfølgende tilsyn/kontaktmøte. Det er også blitt arrangert seminar for beredskapskoordinatorene. Interkommunalt samarbeid i Grenlandsregionen med 6 kommuner er startet opp.

Fylkesmannen har hatt fokus på kommune- og detaljplaner herunder bruk av ROS-analyser. Det er reist formelle innsigelser til planer pga manglende ROS-analyser som har resultert i at omfanget av byggeområder eller områder for spredt utbygging er blitt redusert, og bestemmelser til arealplanene om at samfunnssikkerhet også skal ivaretas i detaljplan eller byggesaken for eks. ved at samfunnssikkerhet er et av flere lokaliseringkriterier. Krise- og informasjonsplaner for å heve kvaliteten på disse har også vært et sentralt tema.

Sivilforsvarskretsene er fulgt opp på bakgrunn av Riksrevisjonens antegnelse.

Fylkesmannen har samarbeidet med andre regionale statlige etater, spesielt politiet og HV, fylkeskommunen og andre samarbeidspartnerer gjennom møte i fylkesberedskapsrådet/

atomberedskapsutvalget og i forbindelse med øvelsene i kommunene. I forbindelse med framleggelse og oppfølging av Rapport om risiko for kvikkleireskred langs Skienselva har det vært tett kontakt med NVE.

Kongelige besøk

Embedet var med i planleggingen og gjennomføringen av 3 Kongelige besøk i 2003. Det gjaldt følgende:

- Besøk av prinsesse Märtha Louise på Marenro, Skien, januar 2003
- Besøk av dronning Sonja i forbindelse med Gjerpen Kirkes 850-årsjubileum, Skien, mai 2003
- Besøk av kong Harald i forbindelse med ScanWafer, Porsgrunn, august 2003

3.7 Prioriterte oppgaver på miljøområdet

Tilsynet på forurensningsområdet er styrket en del, selv om det ikke ble så mye som planlagt. Vår del av landsdekkende kampanjer er gjennomført. Utover det er det gjort noe tilsyn i utvalgte bransjer. Det er også brukt en del ressurser i forbindelse med deltakelse i SFT's arbeid med "Fylkesmannen styrker tilsynet".

Arbeidet med forurensete sedimenter går stort sett etter planen og innsatsen på deponier/forurenset grunn er i rute.

Arbeidet med verneplan for Oslofjorden og frivillig vern av barskog går som planlagt.

Arbeidet med sikring av nye friluftsområder ved kysten er ivarettatt gjennom ny plan for Skjærgårdsparken Telemark som vil være ferdig våren 2004.

Innsatsen for å bevare de ville laksestammene er først og fremst gjort ved å få på plass en avtale med Akershus Energi og oppgradering og videre drift av laksetrapper i Skienselva. På rovviltområdet ble økt kunnskap om gaupeskader prioritert.

Det har vært god framdrift i kartleggingen av biologisk mangfold i kommunene i 2003. Det har likevel oppstått flaskehals når det gjelder innlegging i Naturbase og gjøre opplysningene tilgjengelige.

Oppdatering av Miljøstatus på nett er oppstartet, men ble ikke ferdig i 2003.

3.8 Prioriterte felles utfordringer for embedet

Fylkesmannen i Telemark har i tillegg til viktige utfordringer definert av AAD en del prioriterte felles utfordringer for embedet.

3.8.1 Felles utfordringer til Hovedmål 1

Kommunegruppa

- ?? Skjønnsmidler til omstillingstiltak. Vi holdt tilbake 8,0 mill.kr. av skjønnsmidlene. Disse midlene ble brukt til kommunal omstilling samarbeid. Fylkesmannen overlot prioritering og bruk til det enkelte regionråd.
- ?? Tilstandsrapport. Forventningsbrevet er videreutviklet til en tilstandsrapport. Første rapport ble laget i 2003. Rapporten viser den faktiske tilstand, slik staten ser den, på en rekke utvalgte politikkområder. Rapporten er meget godt mottatt i kommunene og vil bli videreutviklet og forbedret i 2004.
- ?? De faste møtene er gjennomført i henhold til oppsatt plan. Dette gjelder ordførermøtet, vårkonferansen og høstkonferansen. Dette er arenaer for formidling av statlig politikk og for signaler fra kommunene om politikkenes virkning lokalt.
- ?? Det ble gjennomført 5 kommunebesøk i 2003. Ordningen med slike stort anlagte besøk er til vurdering.

Tilsyn og rettssikkerhet

Tilsynsgruppa

Gruppa er rådgivende overfor embetsledelsen på tilsynsområdet. Tilsyn med virksomheter, da særlig kommunale tjenester, er en sentral oppgave for Fylkesmannen. For at tilsynet skal være troverdig og forutsigbart for tjenestene, er det viktig for embetet å dele avdelingenes kompetanse og bidra til erfaringsoverføring, spesielt på tilgrensede områder. For å få til dette, ble det opprettet en tverrgående tilsynsgruppe der samtlige avdelinger var representert. Mandatet for gruppa ble godkjent i ledermøte 4. mars 2003 og var følgende:

- ?? Samordne embetets tilsynsoppgaver, spesielt de kommunerettede tilsynene, ut fra gitte styringsdokumenter(tildelingsbrev, embetets interne prioriteringer, m.m.
- ?? Foreslå integrerte tilsynsområder basert på avdelingenes kunnskap om risiko og sårbarhet på de ulike tjenesteområdene
- ?? Bidra til kompetanseheving på tilsynsområdet i embetet, og utvikling av embetets nettsted

Gruppa utarbeidet en tilsynsplan/skjema.

Gruppa pekte på områder som er aktuelle for integrerte tilsyn. Samfunnsavd. og helseavd. har gjennomført 4 integrerte tilsyn på området som er knyttet til tjenester for personer med psykisk utviklingshemming i den kommunale pleie- og omsorgstjenesten. Vi foreslår også at hospitering benyttes for å øke kompetansen ved bruk av systemrevisjon.

Ellers kom vi med forslag om å etablere en fast tilsynsgruppa ved embete på tvers av avdelingene.

Arbeidet er blitt videreført i oppnevnt tilsynsgruppe i forbindelse med FM-2004.

Rettsikkerhetsgruppa

4.3.03 ble mandatet for Rettsikkerhetsgruppa godkjent i ledermøtet. Mandatet var å

- ?? Ta en gjennomgang av klagesaksarbeidet i embetet.
- ?? Ta ansvar for å planlegge og gjennomføre opplæringstiltak ovenfor kommunene på rettsikkerhetsområdet.

Gruppen la før nyttår fram et forslag til sjekklister for klagesaksbehandling for alle fagområdene. Det er vedtatt at klagesakene fra 1.1.04 skal være i tråd med denne sjekklister.

Rettsikkerhetsgruppen rakk ikke å gjøre noe med planlegging og gjennomføring av opplæringstiltak for kommunene.

Ny serviceerklæring

Arbeidet med ny serviceerklæring er utsatt til 2004.

Brukerundersøkelse

I regi av AAD bidro vi til gjennomføringen i kommunene av brukerundersøkelsen av fylkesmannsembetet med et positivt resultat.

3.8.2 Felles utfordringer til Hovedmål 2

Ny budsjettordning

En arbeidsgruppe bestående av Morten Johannessen, Torill E. Hanto, Birte Aas og Reidun Fløseth (sekr) la frem et forslag til intern økonomiinstruks for Fylkesmannen i Telemark, som bygger på hovedinstruks for økonomiforvaltningen i fylkesmannsembetene. Den innebar en utvidet delegering av budsjett til avdelingsdirektørene. Fylkesmannen godkjente denne 08.12.03

HMS-budsjett

Trimme til jobben	kr 2 000
Fruktavtale	” 10 000
AKAN-tiltak	” 2 000
Innredning av hvilerom	” 15 000
Diverse initiativ	” 11 000
Opplæring	” 12 600
<u>Embetssamling</u>	<u>” 30 000</u>
<u>TOTALT</u>	<u>kr 82 600</u>

Akan-avtale og Innredning av hvilerom utsatt til 2004, ellers overholdt budsjett.

Ombygging av Statens Hus

En arbeidsgruppe bestående av Bob Gottschal (hovedvernombud), Mari Mogstad (tillitsvalgt) og Birte Aas fra ledelsen, hadde fullmakt innenfor et budsjett på kr 800.000, å tilpasse Statens Hus til nye avdelinger som kom inn og forbedringer som måtte gjøres i forbindelse med det. Både tidsfrister og budsjett ble overholdt.

3.8.3 Felles utfordringer til Hovedmål 3

Gjennomgang av interne styringsdokumenter og planer

Reviderte styringsdokumenter og prosedyrer i 2003 er :

- Arbeidstid/fravær
- Reisebestillinger
- Regler for bruk av egenmelding
- Oppfølging sykefravær

Grønn stat – Innføring av miljøledelse i statlige virksomheter

Embetet har deltatt på oppstartskonferanse og gjennomført et internt seminar. En del tiltak er allerede iverksatt, men Grønn stat er formelt ikke iverksatt.

Lederopplæring - mellomlederopplæring

Kommunikasjonskurs

Kommunikasjonskurs med fokus på mediekontakt (TV, radio og avis) og skriftlig presentasjon er gjennomført med 21 deltakere fra embetet. Spesielt mediadelen fungerte meget bra og har allerede gitt effekt i form av mer mediekontakt.

Opplæring mellomledere/fagkoordinatorer

Det ble gjennomført et opplæringstiltak over to dager, 29.9. og 13.10.03 for fagkoordinatorer og ulike gruppeledere. Agenda hadde ansvaret for dagene.

GIS - geovekst

Fylkesmannen satte i 2003 av i alt kr 170 000 til GiS og Geovekst. Midlene var øremerket nye geovekstavtaler, kompetansetiltak, programvare og IT utstyr. Dette beløpet kom i tillegg til kr 192 000 fra Landbruksdepartementet (LD). GIS gruppa har forvaltet midlene.

Totalt er det brukt kr 392 000 til GiS og geovekst i 2003. av dette har kr 312 000 gått til nye avtaler innen geovekst. Finansieringen er fordelt med kroner 192 000 fra LD og kr 120 000 av eget budsjett. I tillegg har NIJOS bidratt med kroner 24.000,- til ortofotoetablering.

Utbetalingene fordeler seg på 10 forvaltnings-, drift- og vedlikeholdsprosjekt og 14 etableringsprosjekt. Videre er det brukt kroner 36 000 på lisenser hos GEODATA, kr 34 500 til teknisk utstyr og kr 9 500 til kompetanseheving.

GiS gruppa utarbeidet i 2003 ny geodataplan for embetet, men presentasjon for ledermøte og sluttbehandling hos FM er utsatt i påvente av ev. organisatoriske endringer på GIS området som følge av arbeidet med FM 2004. Også geodataplanen for Telemark har blitt revidert i løpet av 2003.

I 2003 har Helge Nordby vært leder av GiS gruppa og geovekstansvarlig. Espen Marker har hatt ansvaret for kartdata og Gis server. Åse Egeland har representert FM i geodatautvalget.

"Til tjeneste"

Programmet Til Tjeneste ble gjennomført første gang høsten 2003. Til Tjeneste skal være et program for intern kvalitetsutvikling. Programmet omhandler juridiske emner, kommunekunnskap, forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, rolleforståelse m.v. Programmet tar sikte på å sikre at alle ansatte tilfredsstillende en kompetansemessig minstenorm for hva som kreves som ansatt hos fylkesmannen.

Opplæring i nytt saksbehandlings- og arkivsystem - Ephorte

Alle saksbehandlere gjennomgikk opplæring i løpet av våren 2003. I etterkant har vi gitt tilbud til ekstraopplæring for dem som trenger det. Dette var ment ferdig 31.12.03, men behovet var så stort at opplæringen vil fortsette utover 2004.

Avdelingsvise kompetanseplaner

I 2003 har alle avdelinger utarbeidet avdelingsvise kompetanseplaner på bakgrunn av medarbeidersamtaler og de føringer som er gitt i tildelingsbrevet.

Handlingsplan HMS

- ?? Inngå avtale om Inkluderende arbeidsliv ble gjort 6.mars 2003 og iverksatt 1.juli 2003
- ?? Vi har gjennomført en prosess med utvikling av felles verdigrunnlag, med bred medvirkning fra alle ansatte. Fylkesmannen konkluderte med følgende verdier som skal prege embetet:
 - Respekt
 - Profesjonalitet
 - Troverdighet
- ?? Opplæringsseminar for fysisk arbeidsmiljø ble gjennomført avdelingsvis av Elsa Steen i Senter for Arbeidsmedisin.

4. NÆRMERE OMTALE AV DE ENKELTE RESULTATOMRÅDER

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 Vern og bruk av biologisk mangfold

Generelt

Avdelingen har gjort et løft i kartleggingen av biologisk mangfold. Kartleggingsarbeidet er nå gjennomført i 17 av 18 kommuner. Supplerende kartlegging gjennomføres i enkelte kommuner i 2004. Arbeidet med å kvalitetssikre og få dataene over i Naturbasen har trukket ut i tid blant annet fordi det tar mer tid enn forventet å få inn rapportering fra kommunene. Arbeidet med Miljøregistreringer i skog (MIS) er gjennomført som del av skogbruksplanlegginga i Tokke og Bamble kommuner, og etterregistrering er gjennomført i Porsgrunn, Kragerø og Drangedal kommuner.

Verneplan for Oslofjorden tatt betydelige ressurser i 2003. Etter oppstart i 2001 og melding sommeren 2002 har det innværende år blitt utarbeidet et forslag som ble sendt til DN for faglig gjennomgang 1. september. Arbeidet med dette forslaget har vært mer omfattende enn normalt, bl.a. på grunn av at det er gjennomført foreløpig innmåling av de fleste av de 29 områdene. Det har således vært et omfattende befaringsprogram. Denne prosessen har fått konsekvenser for mulighetene til oppfølging av andre verneområder.

Forvaltningsplan for Hardangervidda nasjonalpark er levert og gjort gjeldende. Videre oppfølging i henhold til forvaltningsplanen er begrenset. Vi tar sikte på å levere årsrapport for 2001-2003 til fellesmøtet i april 2004.

Det er jobbet mot kommunene Vinje, Hjartdal, Seljord og Tinn for å realisere overføringen av forvaltningsmyndighet for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde. Vinje kommune ser nå ut til å ha snudd i sin holdning, og bruk av 200 000 kr i skjønnsmidler fra Fylkesmannens side vil trolig løse saken. En mindre grenseendring i samme område er gjennomført.

Det har vært et godt samarbeid med statens naturoppsyn. Det ble utarbeidet oppdragsliste for oppsyn og skjøtsel i verneområdene som i stor grad er gjennomført.

Telemark er med på en forsøksordning med frivillig vern av barskog. Forsøket er begrenset til to kommuner (Drangedal og Fyresdal). Så langt ser dette meget lovende ut, idet skogeierne har tilbudt vern av 6 områder på til sammen ca. 17 000 daa. Det er gjennomført kartlegginger av verneverdi og skogtakster. Etter nærmere undersøkelser har ett mindre område i Drangedal falt ut på grunn av lav verneverdi. Øvrige områder blir viderført med tanke på verneforslag. I tre områder er det aktuelt å utvide verneforslagene til å omfatte større arealer enn det som var tilbudet i utgangspunktet, og to grunneiere som grenser inntil aktuelle områder har sagt seg villige til å bidra. Det har også kommet inn tilbud fra den største skogeieren i Skien (Løvenskiold Fossum) om et større antall områder med påviste biomangfoldverdier. DN har ikke ønsket å gå videre med dette tilbudet da Skien ikke er med i ordningen. I det frivillige skogvernet forventer skogeierne fleksibilitet, rask saksbehandling og greit og raskt erstatningsoppgjør. Det er viktig at staten følger opp disse forventningene. Landbruksavdelingen blir fortløpende orientert om skogvernet. Innsatsen fra næringsorganisasjonen (AT-Skog) er av stor betydning. Dette samarbeidet virker konfliktdepende.

Når det gjelder tilskuddsordningene på naturforvaltningsområdet, så ble tilskuddene tildelt til fristen.

Selv om oppgavene på viltforvaltning er redusert er det fortsatt nødvendige arbeidsoppgaver som må ivaretas. Det utføres informasjons- og veiledningsoppgaver på sektoren, spesielt mot kommunene. Fylkesmannens bidrag i forbindelse med elgforvaltningen er at det i stor grad dreier seg om å innhente tilbud fra en ekstern konsulent som på grunnlag av en kvalitetssikring av "Sett elg" materialet fra siste års jakt lager en tilråding på kvoter for alle kommuner. Konsulentbistanden finansieres med 50 % fra fylkesmannen og resten fordeles på kommunene. Fylkesmannen vil ikke være med å finansiere dette i 2005. Da bør aktuelle konsulenter tilby samordnet administrasjon og gjennomføring, mens kommunene finansierer med viltfondsmidler. Det har blitt avholdt ett viltfaglig møte for kommunene der tema var forvaltning av elg og gaupe.

I 2003 ble det både innført og opphevet ekstraordinær båndtvang for hund i 10 kommuner. Delegasjon av myndighet til kommunene til å utvide lokale elgjakttider har medført en god del saksbehandling og informasjonsarbeid. En vedtatt lokal forskrift er etter legalitetskontroll erklært ugyldig av fylkesmannen.

Ivaretagelse av villreinens leveområder og viktige trekkorridorer i forhold til arealplansaker har vært et viktig tema i 2003, det vises til resultatområde 9. Deltakelse på møter i lokale villreinnemnder har ikke blitt prioritert.

I 2003 hadde Telemark besøk av alle de fire store rovdyrene. Utkast til forvaltningsplan for store rovdyr har vært til faglig gjennomsyn i DN. Planen er deretter lagt på is i påvente av ny rovviltmelding. Det har blitt avholdt 3 møter i rådgivende rovviltutvalg (RRU) og behandlet 66 søknader om erstatning for rovviltskade. Erstatningene økte noe i forhold til 2002. Erstatningene for gaupeskade var imidlertid på samme nivå. RRU behandlet 11 søknader om støtte til forebyggende tiltak mot rovviltskader, hvorav 5 søknader ble innvilget tilskudd. RRU prioriterte å kanalisere mesteparten av tilgjengelige midler i 2003 til et peileprosjekt på radiomerkede lam i Siljan som involverte flere samarbeidsparter (kommunen, beitelag, NJFF-Telemark og grunneiere). Her har det vært store tap med til dels ukjente tapsårsaker de siste årene. På grunn av tekniske problemer fikk ikke prosjektet den uttelling som var forventet i 2003. Vi tar sikte på å videreføre peileprosjektet i 2004, men ønsker da å bruke en besetning som har særdeles store rovviltskader og mener dessuten at de tekniske problemene skal være overvunnet.

Fylkesmannen har avgitt uttalelse i forhold til allmenne interesser i ca 10 småkraftverk-saker. Det er i tillegg behandlet en større planlagt utbyggingssak som gjelder fritak fra Samla Plan (Kilen kraftverk). Fylkesmannen har i den forbindelse gjennomført møter med ledelsen i alle 5 involverte kommuner. Lokalt har planen møtt stor skepsis. I forbindelse med denne saken har en annen og alternativ utbyggingssak (Bøfossane) bli relansert.

Det har blitt lagt ned en del ressurser i forhold til lakseproblematikk i Skienselva. I forbindelse med salg av to konsesjonsfrie kraftverk ble det søkt Olje- og energidepartementet om unntak fra konsesjonsbehandling. Fylkesmannen krevde at OED skulle knytte vilkår til salget, noe som ikke ble oppnådd. Det ble imidlertid inngått en avtale om at regulanten påtar seg utgiftene til oppgradering av laksetrappene i Skien og drift og vedlikehold. Det gis i tillegg et årlig tilskudd til tiltak.

Telemark har to innsjøer med såkalte frie midtpartier. Fylkesmannen har startet en prosess som kan gi en fiskeordning i disse innsjøene. Involverte kommuner og brukerorganisasjoner er forespurt om hvordan de ser på en felles fiskekortordning. Hvis disse ønsker dette starter Fylkesmannen forhandlinger med rettighetshaverne i strandsonen.

Det er behandlet et 50-talls søknader om kalking og gjennomførte en del biologiske undersøkelser i 2003. Til sammen 550 vann ble kalket i fylket til en kostnad av 4,8 mill. kr.

Resultatkrav

- 1.1 FM (unntatt i Finnmark) skal i tilknytning til barskogvern aktivt bidra til å framskaffe aktuelle makeskiftearealer og bistå de fylkesvise fordelingsutvalgene i arbeidet.
En sak oversendt DN
- 1.2 FM skal i berørte kystfylker utføre en forhåndsvurdering mht miljøvirkninger i forkant av konsesjon for vindmølleanlegg som et bidrag til DNS løpende oversikt over vindmølleanlegg.
Ikke aktuelt
- 1.3 FM skal avslutte påbegynte vassdragsrapporter, ift verdier i verna vassdrag (VVV). Rapportene må inneholde det nødvendige digitaliserte kartmaterialet for evt. distribusjon til kommuner og til presentasjon over Internett.
Ingen flere rapporter i fylket
- 1.4 FM skal løse løpende oppgaver knyttet til Samla plan for vassdrag og forvaltning av verna vassdrag
Gjøres fortløpende
- 1.5 FM skal løse oppgaver knyttet til rollen som regional vassdragsmyndighet, slik det følger av den nye vannressursloven og gjennomføring av EU's rammedirektiv for vann.
Gjøres fortløpende
- 1.6 FM skal følge opp retningslinjene for forenkling av lokale forskrifter etter lov om laksefisk og innlandsfisk.
Ikke utført av kapasitetsgrunner
- 1.7 FM skal følge opp retningslinjer for regulering av fiske etter anadrome laksefisk 2003-2007 i forhold til lokal forvaltning, vurdere behov for endringer i reguleringene av fiske, rapportere til DN etter nærmere bestemmelser, samle inn fangststatistikk fra elvefisket, registrere sjølaksefiskere og sende ut fangstdagbøker.
Utført
- 1.8 FM skal i 2003 og 2004 gjennomføre revisjon av utsettingspålegg i regulerte vassdrag, slik at alle pålegg senest innen 2005, er i samsvar med de overordnede prinsippene i gitt i instruksbrev av 30.08.00.
I rute
- 1.9 FM skal initiere og følge opp arbeidet med utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtselsplaner for de prioriterte kulturlandskap, samt iverksette tiltak der det er nødvendig, gjennom en aktiv samordning av virkemidler.
Nedprioritert, men avdelingen deltar i kulturlandskapsgruppa som ledes av landbruksavdelingen.
- 1.10 FM skal gjennom kulturlandskapsgruppen bidra til en statusrapportering på områdene i Nasjonal registrering.
Utført

- 1.11 FM skal benytte Rovbasen som verktøy i å ivareta og bearbeide rovviltdata. Utført. Rovbasen er mye brukt til behandling av erstatningsoppgjør for husdyr tatt av fredet rovvilt og til vurdering av kvotejakt på gaupe.
- 1.12 FM skal levere startpakke til kommunene som får tilskudd til kartlegging av biologisk mangfold. Denne kartleggingen skal følge DN håndbøkene 11, 13, 15 og 19 samt at rødlisteforekomster skal kartfestes. Startpakker er levert til aktuelle kommuner (Bamble, Bø, Fyresdal, Nissedal, Seljord, Tokke, Kviteseid)
- 1.13 FM skal innhente, kvalitetssikre og levere kart og egenskapsdata for biologisk mangfold i tråd med DN's instruks. Etter hvert som kommunene blir ferdige med sin kartlegging skal datasettene bearbeides, kvalitetssikres og leveres fortløpende til DN for innlegging i sentrale fagsystem. Utføres i dialog med DN etter framdriftsplan
- 1.14 FM skal ved innsamling av data for rullering av INON, være kontaktledd mot og veileder for kommunene ved innsamling av data fra kommunenivået. FM skal samle inn data og kontrollere disse innen fastsatt frister. Utført. En kommune leverte ikke data, her ble data levert av FM.
- 1.15 Fylkesmennene skal etter nærmere spesifikasjoner, som en del av den forestående overvåkingen, bidra med å skaffe til veie oppdaterte opplysninger om de elvedeltaområdene de selv har valgt ut. Hvis FM får rede på endringer i arealstatus i noen av de andre deltaene, skal også dette meldes til DN. Liten aktivitet, men følger med
- 1.16 Fagsystemet VannInfo blir gjort tilgjengelig for alle fylkesmenn i løpet av våren 2003. I 2003 skal FM bidra i innlegging av relevante data i VannInfo. Deltatt på kurs. Det er problemer med nummerering (gamle og nye) av innsjøer – tatt opp med Eurospatial.
- 1.17 Det er viktig at de SNO-tilsatte blir godt kjent med fylkesmannens miljøvernarbeid. FM bør i samråd med lokalt SNO avtale et opplegg for felles planlegging, faglig kontakt, og evt hospitering. Utført (felles planlegging og oppdragsliste utarbeidet)
- 1.18 FM må ha fokus på miljøkriminalitet og holde politiet og SNO informert om eventuelle overtredelser av lover og forskrifter. Det er holdt to møter i Miljøforum. Fm har blitt med i en arbeidsgruppe som utarbeider forumets årlige arbeidsplan. Miljøpolitiet i Telemark har fått oppdaterte kart over trua arters forekomst til bruk i egne dataregistre.

Oppdrag

01AL01	Følge opp framdriftsplanen (sist rev. 01.01.02) for nasjonalparkplanen og rapportere avvik. Grensemerking i Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde startet opp på ettersommeren. Om lag 2/3 av arbeidet er utført.	31.08. og 31.12.
01AL02	Rapportere status for den kommunale kartleggingen av biologisk mangfold i fylkes pr.31.12. på egen mal. 17 av 18 kommuner har gjennomført eller startet kartlegging i fylket i løpet av 2003.	31.12
01AL03	Sende kopi til DN av alle frarådingen som gis etter § 5.3 i oppdrettsloven. FM skal også sende DN kopi av regiondirektørens avgjørelse i samme sak. Ikke aktuelt	31.12

01AL04	Rapportere om motorferdsel i utmark foregående barmarksesong. Delvis utført	15.05 .
01AL05	Rapportere om motorferdsel i utmark vintersesongen. Ikke utført fordi bare 10 kommuner har rapportert på tross av purringer. Rapportering til DN vil bli utført snarlig.	31.08 .
01AL06	Utarbeide en <u>fullstendig</u> oversikt over alle, både konsesjonspålagte og frivillige, utsetninger av fisk i elver og innsjøer i hvert fylke. Oversikten skal inneholde opplysninger over vannforekomst og vassdrag hvor det settes ut fisk, og det skal angis hvilke(n) art(er), livsstadium og mengde(r) fisk som settes ut i hver enkelt vannforekomst. Ikke utført	01.11.
01AL07	FM skal kvalitetssikre liste og kart over de høyest prioriterte kulturlandskapsområdene i sitt fylke. Liste levert, kartoppdatering utført.	01.04.
01AL08	FM anmodes ifm planlegging for 2003 om å forberede/utarbeide en "bestilling" til lokalt SNO over oppgaver FM ønsker/anbefaler at SNO prioriterer ifm sin årsplanlegging. Endelig avtale om oppdrag skjer gjennom en dialog/prosess mellom FM og lokalt SNO. Utført	01.04.
01AL09	FM vil få i oppdrag fra DN å rapportere hvordan tildelte midler på enkelte poster over kap 1426 er brukt i 2002, og hvordan tilsvarende midler planlegges disponert i 2003. Utført	15.01.
01AL10	FM vil bli bedt om å bistå med informasjon og råd i vurderingen av søknader om tilskudd til naturoppsyn fra frivillige organisasjoner (kap. 1426 post 70). FM har ikke mottatt henvendelse om dette fra SNO	01.04.
01TE11	Oversende søknad om støtte til biologisk oppfølging av lokale kalkingsprosjekt i 2003. Utført	15.02 .
01TE12	FM må sette av tid til å besvare oppdrag fra DN knyttet til ny handlingsplan for kalking 2003-2008. Oppdrag vil bli oversendt fylket innen 1. kvartal 2003. Dialog med DN om saken	Jf oppdrag
01TE13	Med bakgrunn i omlegging av kultiveringspolitikk skal det gis tilråding om eventuelle nødvendige revisjoner av eksisterende utsettingspålegg i lakseførende vassdrag. Likedan skal det ved eventuelt behov gis tilråding om nye utsettingspålegg. Ikke utført.	01.10.
01TE14	Hardangervidda: Koordinere og utarbeide årsmelding. Ikke utført, arbeid pågår	31.05.
01TE15	Fylkesmannen skal sende ut søknadsskjema for områder som fortsatt omfattes av vederlagsordningen (områder med meldeplikt til 01.08.03)	31.08 .

	innen 01.05.03, med søknadsfrist 15 juni. Skjema oversendes DN innen 31.08.03. Ikke aktuelt	
01TE16	Fylkesmannen skal oversende forslag til videreført vern i Oslofjorden til faglig gjennomgang Oversendt 29. august 2003	01.09

Resultatområde 02 Friluftsliv

Generelt

Innenfor friluftsliv har kyst- og strandsone har vært prioritert i 2003.

Et viktig tiltak er direkte medvirkning til felles retningslinjer for strandsoneforvaltningen i Stor-Grenland (alle kystkommuner). Retningslinjene er i tråd med nasjonal politikk og er omforente i kommunenes administrasjoner. Det er også gjennomført en samling med alle hovedutvalgene etter valget. Retningslinjene forventes å gi god forebyggende effekt både i arealplaner og i byggesaker.

Med økonomisk bistand fra MD og SNO er det jobbet med en plan for skjærgårdsområdet. Planen kom ikke i havn til årsskiftet, men vil bli lagt fram våren 2004. Sentrale elementer er å utvide skjærgårdsparken til også å gjelde Porsgrunn kommune, etablering av kystled med tre overnattingstilbud, plan for drift av 141 friluftsområder, etablering av interkommunalt friluftsråd og plan for erverv av nye friluftsområder. I tillegg kommer videre arbeid med kyststi.

Det er også utarbeidet en historisk byggeoversikt, presentert i GIS. Ellers er løpende håndtering av arealplaner- og byggesaker viktig.

Resultatkrav

- 2.1 FM skal bidra i arbeidet med å kvalitets sikre dataene om sikra områder som ligger i Naturbasen ved å levere grunnlagsmateriale, kontrollere og supplere opplysningene.
Utført
- 2.2 FM skal bidra til en positiv utvikling mht integrering av kystoppsyn i Skjærgårdstjenestens daglige drift.
Har ikke lagt vesentlig innsats i dette. Pådriver er SNO Telemark.
- 2.3 FM skal bidra til oppfølging av st. meld. nr. 39 Friluftsliv i tråd med nærmere konkretisering på seminar i regi av DN våren 2003.
Deltatt på seminar i DN. En av fylkesmannens medarbeidere er for tiden engasjert som prosjektleder for forvaltningsplan for Skjærgårdsparken Telemark.
- 2.4 FM fra Østfold t.o.m. Hordaland (unntatt Oppland/Hedmark) skal bidra til en positiv utvikling mht integrering av kystoppsyn i Skjærgårdstjenestens daglige drift.
Som pkt. 2.2

Oppdrag

02AL01	Fremme søknader om sikring av friluftsområder til DN. FM skal vurdere hver enkelt sak i forhold til nasjonale og regionale prioriteringer. Utført	01.03.
--------	--	--------

02AL02	Levere arkivmateriale etter nærmere spesifikasjon og eksisterende kartdata om sikra friluftsområder til DN. Utført	01.05.
02TE03	FM skal innen 1.april rapportere til SNO hvordan tildelte midler på kap 1426.32.1 er fordelt mellom driftsenhetene. Utført	01.04.

Resultatområde 03 Kulturminner og kulturmiljøer

Generelt

(Ingen resultatkrav i tildelingsbrevet)

Resultatområde 04 Overgjødning og oljeforurensning

Generelt

Kommunenes arbeid på avløpsområdet i tiden fremover vil i stor grad bli bestemt gjennom den nye forskriften. Det er særlig kravene til ledningsnett og overløpene som vil gi kommunene noen utfordringer.

Vi følger fortsatt vår plan for overvåking av vannforekomster (1998-2003) som er basert på en 50/50 deling av kostnadene med kommunene. Vi må imidlertid til stadighet redusere omfanget av overvåkingen som følge av ressurstildelingen fra SFT. Til tross for dårlig finansiering har vi startet arbeidet med å bearbeide og sammenstille overvåkingsdata for de siste 15-20 årene i rapportform. Dette som en viktig forberedelse til innføringen av EU's vanddirektiv og arbeidet med miljømål for vannforekomstene.

En videreføring av MOB – kart på landsiden vil være en betydelig og ressurskrevende oppgave som vi har valgt å skyve på til 2004.

Resultatkrav

- 4.1 Fylkesmannen skal avgi uttalelser tilknyttet høring av forslag til ny avløpsforskrift, som forventes vedtatt i siste halvdel av 2003. Fylkesmannen må sørge for at forskriften blir gjort kjent før ikrafttredelse 01.01.04.
Uttalelse avgitt, deltatt på driftsassistansen fagtreff i oktober der hovedtrekk i høringsutkastet ble gjennomgått med kommunene. Forskriften er for øvrig ikke vedtatt pr feb 2004.
- 4.2 Fylkesmannen skal slutføre regionvis implementering av MOB-kart for marint miljø for de regioner som gjenstår innen utgangen av 2003.
Gjelder ikke Telemark
- 4.3 Fylkesmannen skal fortsette arbeidet med å kartlegge og prioritere landbaserte miljøressurser i regionen basert på MOB-land modellen, med sikte på ferdigstilling i samtlige regioner innen utløpet av 2004.
Vurderes i 2004

Oppdrag

04AL01	Fylkesmannen skal innhente nødvendige data og oppdatere SESAM innen overvåking. Utført	01.04.
04AL02	Fylkesmannen skal oversende alle årsrapporter/sluttrapporter fra overvåkingsaktivitetene siste år til SFT. Har ikke årsrapporter. Oppdrag med å sette sammen rapport for lengre periode er satt bort.	Løpende
04AL03	Fylkesmannen kan søke SFT om tildeling av midler til prioriterte overvåkingsaktiviteter. Er utført, se brev til SFT 15.10.2003	01.10.
04AL04	Fylkesmannen skal oversende en oppdatert, fylkesvis oversikt over aktuelle kontaktpersoner innen beredskap mot akutt forurensning samt aktuelle miljøfaglige rådgivere (navn, telefon) til KyV. Utført	01.03.

Resultatområde 05 Helse- og miljøfarlige kjemikalier

Generelt

På området forurenset grunn følger vi SFT-prosjektet med 13 lokaliteter. Arbeidet går som planlagt. Vi opplever at det er noe forskjellig bruk av veilederen og systematikken der. Enkelte kan nok ha en noe lettere tilnærming til veilederen enn andre. I dialog med SFT vil vi avklare hvordan vi bør håndtere dette og hvilke praksis SFT følger i sine saker.

Arbeidet med første fase av tiltaksplan for opprydding i forurenset sjøbunn går som planlagt, selv om rapport for fase 1 ble noe forsinket (først og fremst på grunn av sykdom i konsulentfirma). Forslag til videre arbeid og organisering inkludert behov for SFT-midler til videre utredning og koordinering hos Fylkesmannen er oversendt SFT.

Grenland Havnevesen har lagt frem resultatene fra en omfattende undersøkelse av TBT i sedimentene ved havneområdene i Grenland. Undersøkelsen viser at store områder er forurenset av TBT.

Hydro Porsgrunn, Eramet og Grenland Havnevesen har søkt om tillatelse til mudring ved egne kaier. Fylkesmannens råd til SFT er at det bør stilles krav om mudring ned til reint sediment og ut til sidene i område påvirket av manøvrering av fartøyer.

Resultatkrav

- 5.1 FM skal sørge for at miljøproblemene er løst innen utgangen av 2005 ved de høyest prioriterte stedene med forurenset grunn (A-listelokaliteter) der fylkesmannen er forurensningsmyndighet.
Fylkesmannen er ikke forurensningsmyndighet for A-listelokaliteter
- 5.2 FM skal sørge for at miljøtilstanden blir avklart innen utgangen av 2005 på de stedene med forurenset grunn der det er behov for videre undersøkelser (B-listelokaliteter) og

som FM har ansvaret for. Dette gjelder så langt det finnes en ansvarlig etter forurensningsloven for lokaliteten.

Arbeidet går som planlagt

- 5.3 FM skal arbeide aktivt med å få utarbeidet fylkesvise tiltaksplaner for prioriterte fjordområder innen 2005.

Arbeidet går som planlagt

Oppdrag

05AL01	FM skal kontinuerlig vedlikeholde data i grunnforurensningsdatabasen for å sikre allmennheten til enhver tid oppdatert informasjon om delegerte lokaliteter og kommunale fyllinger, og for å rapportere status for arbeidet med A- og B-listelokaliteter. OK mht vedlikehold for B-listelokalitetene.	Løpende
05AL02	FM skal gi pålegg om undersøkelser for alle B-listelokaliteter som FM har ansvaret for der pålegg er nødvendig for å nå målet. Pålegg gitt, ingen klager, ett pålegg utført (Vistadmoen). Sak avsluttet.	01.04. (pålegg) 01.09. (klager)
05AL03	FM skal følge opp sine A-listelokaliteter og de B-listelokalitetene hvor det ikke blir gitt pålegg, i henhold til utarbeidede gjennomføringsplaner, og rapportere framdrift i forhold til disse planene. Ingen lokaliteter i Telemark.	Tertialvis
05AL04	FM skal vurdere innkomne undersøkelsesrapporter for B-listelokaliteter og ta relevante beslutninger som beskrevet i SFTs prosjektplan. Utført så langt, 1 rapport.	31.12.
05TE05	FM skal gjennomgå forurensningssituasjonen i områdene der fylkesvise tiltaksplaner for opprydding av forurensede sedimenter skal være ferdigstilt innen 2005, jfr. fase 1 i SFTs framdriftsplan for 2003-2005. Mener vi skal klare å holde denne fristen	01.11.
05Kyst- fylkene 06	FM skal rapportere elektronisk om mudring og dumping i sjø for 2002 (årlig rapportering i henhold til tidligere tilsendt rapporteringsmal). Utført	01.04.

Resultatområde 06 Avfall og gjenvinning

Generelt

Vi har i alt 8 deponier i drift i Telemark. Det er deponier av betydelig variasjon i størrelse. Fra deponi som betjener Grenlandsregionen med ca. 100.000 innbyggere med oppsamling av sigevann og rensing i kommunalt avløpsrenseanlegg til deponi som betjener Fyresdal kommune med 1400 innbyggere anlagt på mektig løsmasseavsetning uten noen oppsamling av sigevann.

Det er kun to deponier som vi mener tilfredsstillende deponiforskriften krav til side- og bunntetting. Det er Goasholtmyra avfallsanlegg og Nilsbukjerr avfallsanlegg. De øvrige deponiene må gjennomføre en miljørisikovurdering som eventuelt vil danne grunnlag for å fravike kravene i forskriften. Fylkesmannens foreløpige vurdering er at det vil gjelde minst et

deponi (IATA's deponi i Nissedal). Vi kan se for oss at det vil være flere av deponiene som vil bli tatt ut av drift, slik at vi står igjen med kanskje 4 – 5 deponier.

Farlig avfall

Fylkesmannen har økt innsatsen ytterligere mot farlig avfall på flere saksområder. Vi har blant annet utført vår del av SFT's kontrollkampanjer som vi føler gir gode effekter og der vi er synlige som tilsynsmyndighet. Aksjonene har ikke avdekket noen avvik som kvalifiserte til politianmeldelse.

Resultatkrav

- 6.1 FM skal sørge for at alle deponier i drift legger fram en plan for avslutning eller en oppgraderingsplan for deponiet i form av en ny søknad innen 1. mai 2003, i henhold til deponiforskriften.
Gjennomført
- 6.2 FM skal, så langt fylkesmannen har myndighet, sørge for at anlegg som behandler EE-avfall har tillatelse til dette basert på Retningslinjer 99:02 fra SFT.
Ingen aktuelle saker. Den ene virksomheten som vi kjenner til har tillatelse fra SFT.
- 6.3 FM skal sørge for at kravene i forskrift om kasserte kjøretøy, fastsatt 26. juni 2002, blir innarbeidet i utslippstillatelsene for biloppsamlingsplassene.
Det foreligger søknader fra alle oppsamlingsplassene.

Oppdrag

06AL01	FM skal sørge for at det blir lagt inn kvalitetssikrede data om uttak og bruk av metangass fra deponiene for 2002 i Sesam, samt legge inn årsrapporter for deponier. Viktig bidrag i internasjonalt rapp. krav. Data om metangass er lagt inn i Sesam (under "årsrapporter") for 2002. Data for årsrapporter for deponier er ellers ikke lagt inn pga diverse svakheter med valg av hensiktsmessige parametre. Dette forholdet er tatt opp med SFT.	01.06.
06AL02	FM skal oversende en oversikt over hvilke kommuner som pr. 01.06.03 har tatt i bruk adgangen til å stille krav til avfallsplaner i bygge- og rivesaker, og tilsvarende for kommunenes adgang til å innføre forskrift om åpen brenning. Utført	01.08.
06AL03	Utvalgte FM skal bistå SFT med utvikling av regelverk og veiledningsmaterieill på avfallsområdet. Oppdraget med tilhørende tidsfrister vil bli nærmere spesifisert i eget brev. Gjennomført	Jf eget brev

Resultatområde 07 Klimaendringer, luftforurensning og støy

Generelt

Området klima og energi er nedprioritert og vi har ingen aktivitet på dette området.

Saksomfanget innenfor luftforurensning og støy ser ut til å være økende. Særlig henvendelser om støyplager har øket. Nå som Fylkeslegen er integrert i Fylkesmannsembetet har vi tatt initiativ til interne avklaring om arbeidsfordelingen.

Oppdrag

07AL01	FM skal oversende en kortfattet status pr 31.12.02 om arbeidet med støy etter grenseverdiforskriften til SFT. Nærmere konkretisering vil bli gitt, men rapporteringen vil ta utgangspunkt i samme mal som ble benyttet i 2002. Utført	01.03.
07AL02	FM skal bistå SFT med evaluering av gjeldende grenseverdiforskrift for støy i forbindelse med revisjon av forskriften. Oppdraget med tilhørende tidsfrister vil bli nærmere spesifisert i eget brev. Et brev av 26.05.2003 mottatt for eventuelle kommentarer, gjelder presisering vedr lukket ventil, innhold vurdert som OK, ikke besvart. For øvrig kun mottatt referat fra evalueringsmøte avholdt 11.03.2003.	Jf eget brev

Resultatområde 08 Internasjonalt miljøvernssamarbeid, bistand, nord-/polarområdene

Generelt

Miljøvernavdelingen er co-partner til NIVA og NILU i et større EU prosjekt om bærekraftig revitalisering av gamle industriarealer (MASURIN).

Resultatkrav

- 2.1 FM skal i den utstrekning DN/SFT/MD avtaler dette med fylkesmennene, delta i internasjonalt bistandsarbeid under de avtalene DN, SFT og MD har med NORAD som fagsentra for miljø.
Ikke aktuelt

Resultatområde 09 Regional planlegging

Generelt

En betydelig del av miljøvernet ligger i gode arealplaner. Medvirkning, dialog og oppfølging overfor kommunene har prioritet, og arealplaner er det saksområdet Fylkesmannen samlet sett bruker mest ressurser på.

Arealplanbehandlingen koordineres i embetets plangruppe der fire avdelinger og stab er representert. Arbeidet med regulerings- og bebyggelsesplaner ledes av miljøvernavdelingen, mens koordinering av kommuneplaner skjer i stab. Det ble behandlet 70 regulerings- og bebyggelsesplaner til offentlig høring, i tillegg 1 på uoffisiell høring. Videre ble det gitt uttalelser til 106 planvarsler, som innspill i tidlig planfase. Det ble også behandlet 14 kommuneplaner og kommunedelplaner ved offentlig ettersyn, samt 1 kommunedelplan på uoffisiell høring. I tillegg ble det gitt innspill til 9 kommunedelplaner i tidlig planfase. Kommuneplaner, kommunedelplaner og fylkesdelplaner blir også behandlet i fylkeslandbrukstyret.

Fylkesmannen har deltatt i arbeidet med fylkesdelplanen Infrastrukturplan for Grenland. Denne fylkesdelplanen fikk sentral godkjenning i Miljøverndepartementet i okt. 2003.

Fylkesmannen har i 2003 også deltatt i arbeidet med Fylkesdelplan for senterstruktur for Telemark. Planen har vært på høring høsten 2003, og vil bli ferdigstilt i løpet av 2004. Planen vil avløse etableringsstoppen for kjøpesenter.

Av konfliktfylte saker vil vi nevne fem planer spesielt:

Utbygging ved Gaustadtoppen: Etter vel to års planprosess der Fylkesmannen har lagt ned mye ressurser, vedtok MD at FM's innsigelse begrunnet med landskapsmessige hensyn, støttet av DN ble tatt til følge.

Utbygging av øya Munken i Norsjø: Etter råd fra DN vant Fylkesmannens innsigelse ikke fram. Begrunnelsen er fravær av nasjonal politikk på området strandsone ved store innsjøer (nær folketette områder). Fylkesmannen ser behovet for at det arbeides videre med denne problemstillingen. Det er derfor innledet et nettverk med Buskerud, Oppland, Hedmark og Oslo/Akershus om denne problemstillingen. Det er holdt to møter i nettverket, der DN har vært observatør.

Ny ungdomskole i Skien: Fylkeslandbruksstyret har vektlagt arbeidet med jordvern, og hadde innsigelse mot bygging av ungdomsskole på høyproduktiv dyrka mark i Skien. Innsigelsen ble overprøvd av Miljøverndepartementet, og kommunen fikk medhold.

Kommuneplan Vinje: Fylkesmannen har innsigelse til hytteutbygging i to viktige trekkveier for villrein. Det ene tilfellet gjelder Bykleheia, der Fylkesmannen har gått til det uvanlige skritt å stoppe en godkjent reguleringsplan ifm. rullering av kommuneplanen. Årsaken er at det etter at reguleringsplanen var vedtatt ble lagt fra dokumentasjon på at området er spesielt viktig som trekkvei for villreinen i vandrings mellom Setesdal aust og nord. Saken ligger til avgjørelse i Miljøverndepartementet. Den andre innsigelsen gjaldt utbygging på Bossbøen. På meklingsmøte ble det enighet om å få foretatt en villreinutredning som skal vise konsekvensene for villrein ved utbygging. Området ble tatt ut av kommuneplanen i påvente av resultatet i utredningen. Videre arbeid gjelder også landskapsmessige hensyn (nærhet til landskapsvernområde, fjellovergang sjeldent fri for bebyggelse).

Kommuneplan Kragerø: Etter en god dialog med administrasjonen i Kragerø, ble det i tidlig fase lagt fram en kommuneplan som Fylkesmannen bare ville hatt mindre merknader til. Gjennom politisk behandling i kommunen er det lagt inn flere meget kontroversielle forslag. Dette resulterte i en rekke innsigelser fra Fylkesmannen. Noen innsigelser er ryddet av veien gjennom drøftinger underveis. Etter meklings er blant annet tyngre hytteutbygging på Gumøy med vegforbindelse over Langøy og bru over Kreppa til Gumøy, samt hytteutbygging på Bærøy oversendt Miljøverndepartementet til avgjørelse. Gumøyutbyggingen med vegforbindelse har vært til behandling i MD en gang før (1997), og ble den gang avvist begrunnet i RPR for Oslofjorden.

Resultatkrav

9.1 Saksbehandlingstiden hvor fylkesmannen fatter vedtak etter plan- og bygningsloven bør ikke overstige tre måneder. Fylkesmannen skal rapportere om saksbehandlingstid etter plan- og bygningsloven pr 1. mars.

Det er satt inn ekstra ressurser i 2003 for å få ned saksbehandlingstiden, som ved årsskiftet var redusert til 4 måneder.

- 9.2 Fylkesmannen skal sørge for at relevant informasjon legges inn i KU-basen, slik at denne er oppdatert og fullstendig.
Utført
- 9.3 Plan- og enkeltsaksbehandling som truer rettssikkerheten eller nasjonale/regionale miljøverninteresser, skal prioriteres.
Dette blir praktisert

Resultatområde 10 Kart- og geodata

Generelt

Kart og geodata-arbeidet er styrket i 2003, men det har ikke vært mulig å prioritere så mye ressurser til dette området som ønskelig. Fylkesmannens geodataplan er revidert og skal godkjennes våren 2004. To av embetets medarbeidere har særlig ansvar for fagområdet. Noen av kommunene har betydelig kompetanse på feltet.

Hovedoppavene har bestått i å innarbeide nye kartdata og ta i bruk nye versjoner av fagsystem som Naturbase og Vanninfo. Mye ressurser har gått med til å levere digitale kart til verneprosesser og planlegging av friluftsområder langs kysten.

Resultatkrav

- 10.1 FM skal løpende medvirke i produksjon og kvalitetssikring av geodata (både kart- og egenskapsdata) i henhold til gjeldende SOSI-standard og retningslinjer gitt av direktoratene
Det er levert kart til verneplaner for 6 barskogverneområder og 29 verneområder i Oslofjordverneplanen. FM har kvalitetssikret kartdata og egenskapsdata til bruk i Naturbase for kommunene Kragerø, Porsgrunn, Notodden, Nome og Drangedal, samt at det er levert fylkesdekkende kartdata for sopp, karplanter og lav.
- 10.2 FM skal installere og ta i bruk nye versjoner av fagsystem så snart disse gjøres tilgjengelig fra DN.
Utført. FM har installert og tatt i bruk nye versjoner av Rovbase, Naturbase og Vanninfo. Det gjenstår imidlertid en god del arbeid med vedlikehold og lokal tilpasning før disse systemene vil fungere optimalt.
- 10.3 FM skal medvirke i Arealis-organiseringen på fylkesnivå.
Utført. FM er medlem i fylkessekretariatet, som ledes av Statens kartverk, avd Telemark. Hovedtema i 2003 var kulturminner. Fem kommuner har undertegnet nye avtale om dataleveranse i 2003-2004.
- 10.4 FM skal distribuere miljøforvaltningens Arealis-datasett via Statens kartverk-FKK til kommuner og andre brukere i henhold til produktspesifikasjonene og siste gjeldende SOSI-standard.
Utført

Oppdrag

10AL01	FM skal gi tilbakemelding på feil og funksjonalitetsproblemer på Naturbase 3.0 Utført	31.08.
10AL02	FM skal rapportere distribuerte Arealis-datasett. Utført	31.08.

Resultatområde 11 Tverrgående virkemidler og fellesoppgaver

Generelt

Ingen omtale.

Resultatkrav

- 11.1 FM skal utvikle en prosedyre for oppdatering av miljøstatusrapporten på Internett. Prosedyren skal inneholde rutiner for løpende oppdatering på områder hvor man får ny informasjon. I tillegg skal den inneholde en rutine for årlig gjennomgang og oppdatering av alt stoffet i miljøstatusrapporten slik at utdatert stoff ikke blir liggende på nettet. Rutinen er ikke utarbeidet. Imidlertid er full revisjon av innholdet igangsatt. Målsettingen var at dette skulle være gjort før årsskiftet, men har blitt noe utsatt pga. andre oppgaver. Forurensningsdelen er på det nærmeste ferdig.

Tverrgående oppgaver innen forurensning og avfall

- TS.1 FM skal innen 01.10.2003 informere aktuelle bedrifter om IPPC-direktivet og pålegge bedriftene å sende inn informasjon som skal benyttes i arbeidet med fastsettelsen av eventuelle nye utslippskrav. SFT skal ha kopi av alle brev som sendes ut.
Gjennomført
- TS.2 FM skal i 2003 gjennomføre aksjonsrettede kampanjer mot virksomheter som er representative for en bransje uten egen utslippstillatelse. Arbeidet skal gjennomføres i tilknytning til et målrettet informasjonsarbeid. SFT kommer tilbake med en konkretisering.
Har gjort vår del av kampanjene med tilsyn av CCA-holdige trevarer, EE-avfall og utvalgte bransjer med farlig avfall.

Oppdrag

TSAL01	I forbindelse med implementeringen av eMIL skal FM bidra i arbeidet med datavask og kvalitetssikring av data fra Inkosys og Sesam. Oppdraget med tilhørende tidsfrister vil bli nærmere spesifisert i eget brev. Gjennomført	
TSAL02	Registrere kvalitetssikrede utslippstall og avfallsmengder fra bedriftenes egenkontrollrapporter for 2002. Gjennomført	01.06.
TSAL03	Fortløpende registrere nye og endrede utslippstillatelser og resultater fra kontroller i INKOSYS. Gjennomført	Løpende
TSAL04	FM skal lage oppdaterte Word-filer av de utslippstillatelser som finnes elektronisk (for bedrifter i kontrollklasse 1, 2 og 3) og sende Word-filene per e-post til SFT: postmottak@sft.no . Kun en virksomhet hvor SFT har gitt tillatelsen (Hydro Electrolyser på	01.09.

	Notodden) har ikke denne elektronisk.	
TSAL05	FM skal fortløpende oversende nye utslippstillatelser (for bedrifter i kontrollklasse 1, 2 og 3) til SFT: postmottak@sft.no . Ikke aktuelt til nå	Løpende
TSAL06	Fra 01.09.03 skal FM fortløpende oversende nye kontrollrapporter for tilsyn elektronisk til SFT: postmottak@sft.no . Gjennomført	Løpende
TSAL07	Rapportere siste års kontrollvirksomhet i hht. mal, som blir oversendt fra SFT i januar/februar 2003. Gjennomført	15.03.
TSAL08	Melde inn neste års planer for flerdagstilsyn, flerdagstilsyn hvor det er ønskelig med bistand fra SFT og eventuelt behov for tilsyn av virksomheter hvor SFT er myndighet. Gjennomført	13.10.

Landbruksdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert nærings- og bygdeutvikling

Resultatområde 21.1 Jordbruk

Utviklingen for mjølkeproduksjonen er fremdeles negativ, og en har fått debatt om framtida for foredlingsanlegga i Porsgrunn som tar økologisk mjølk, og for Haukelid som tar geitemjølk. Det blir satset tungt på et felles mjølkeprosjekt sammen med Agderfylka der miljø-, kompetanse- og utviklingstiltak blir vektlagt. Meieriet og landbruksorganisasjonene deltar i styring og gjennomføring sammen med fylkesmannen. Det er grunn til å fortsette og øke fokus på alle forhold omkring denne produksjonen i fylket i tiden framover.

BU-midlene har bidratt til satsing på kompetanseprogrammet AGROFRAM og støtte til Bygdefolkets Studieforbunds aktiviteter rettet mot unge bønder. Fylkesmannen har også engasjert seg sterkt i framtida for landbruksutdanningen på Søve videregående skole og i utvikling av rådgivingstjenesten for landbruksbefolkningen gjennom det nasjonale Veiledningsprosjektet der Telemark er en av pilotene.

Resultatområde 21.2 Skogbruk

Avvirkningen i Telemark gikk ned med 16 % i forhold til fjoråret. Totalt ble det avvirket 556.000 m³ tømmer, mot 664.000 m³ året før. Avvirkningen er fordelt med 387.000 m³ gran, 156.000 m³ furu og 13.000 m³ lauv og ved til industriformål

Tilskuddsordninger til miljø- og skogformål er forvaltet i samarbeid med næringsorganisasjonene i skogbruket og det lokale skogoppsynet.

Skogbruksplanlegging er under arbeid i Sauherad og Bamble kommuner. Arbeidet med oppstart av skogbruksplanlegging i Bø kommune er påbegynt. Samlet ble det ferdigstilt registreringer på 340.000 dekar skog. Det ble ferdigstilt miljøregistreringer i skog på 830.000 dekar i Drangedal og Tokke kommuner.

Satsene for taubanedrift ble økt vesentlig i forhold til 2002 for å gi stimulans til en viss aktivitet i bratt terreng. For arealtilskuddet dreide det seg om en økning på inntil 50 %, men begrenset oppad til kr 90 pr kubikkmeter tømmer som er Landbruksdepartementets maksimalt tillatte sats. For gjenliggende vindfalltømmer fra stormen november 2001 i bl.a. Tinn kommune ble det gitt driftstilskudd med inntil 90 kr pr kubikkmeter. Det er også gitt tilskudd til fløting med 30 kr pr kubikkmeter. Trass i økning i tilskuddsatser ble virksomheten i bratt og vanskelig terreng redusert med to tredjedeler i forhold til 2002, mens tilskuddet ble redusert med 50 %. Reduksjonen skyldes trolig marginalisering av økonomien generelt, spesielt i vanskelig tilgjengelige områder og prioritering av vindfalldrifter mht. bruk av taubane.

Investering i skogsvegnettet var på 17,4 mill. kr siste året, en nedgang på 4,4 mill kr i forhold til året før. Det ble utbetalt 5,4 mill kr i LUF-tilskudd til skogsveger. Det ble ferdigstilt 71,7 km ombygde skogsbilveger, 17,6 km nye skogsbilveger og 50,0 km nye og ombygde traktorveger. Dette er en reduksjon fra forrige år hvor 125,4 km skogsbilveger ble ombygde og

41,9 km nye skogsbilveger og 69,9 km traktorveger ble bygd. Investeringene i skogsveger i Telemark ligger på et høyt aktivitetsnivå, noe som bl.a. skyldes fortsatt stort behov for modernisering av eksisterende skogsbilvegnett.

Resultatområde 21.3 Andre bygdenæringer

Verdiskapingsprogrammet for mat, tre og bioenergi har vært viktige innsatsområde for bruk av BU-midlene og arbeidsinnsats hos fylkesmannen i 2003. Det har vokst fram gode eksempler på foredlingsvirksomheter med stort potensiale innen ferskvannsfisk med Aketun Fisk i Fyresdal og Holte And og Gås i Drangedal. Disse gir ringvirkninger både på produkt- og markedssida. Det er også grunn til å merke seg merkevareprosjektet på Telemarksfe der Telemarksforskning sammen med produsenter forbereder meieri/slakteri for tradisjonelle husdyr i fylket, med telemarkskua i spissen.

Utmarkssatsingen til bondelaget og skogeiersamvirket er i ferd med å utvikle egne delprosjekt i samarbeid med fylkesmannen, Innovasjon Norge og reiselivsnæringen.

Kulturbasert reiseliv er godt etablert i Telemark og videreutvikles mellom annet på basis av kulturlandskap med Eldhusprosjektet i Hjartdal og Svartdal.

Landbruk Pluss gir åpning for arbeid med nye bygdeperspektiv. Herunder er Fjellregionsamarbeidet der Tinn og Vinje deltar et eksempel på nytenking innen utmarksnæring knyttet til Hardangervidda.

Resultatområde 22 Miljø- og arealforvaltning

Resultatområde 22.1 Arealforvaltning

Landbruksavdelingen har hatt arealdelen til kommuneplan fra 5 kommuner til offentlig ettersyn. Det gjelder kommunene: Sauherad, Vinje, Notodden, Tokke og Kragerø. Dessuten er det gitt uttalelse til en relativt omfattende reguleringsplan i Notodden kommune; ”Helleberg Store Blefjell” og til reguleringskonsesjon for Møsvatn i Vinje og Tinn kommuner. Det er ellers gitt uttalelse til en rekke reguleringsplaner og det er gitt innspill i tidlig planfase til flere kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner.

Det er behandlet 77 delingssaker i medhold av jordloven. Omfanget av omdisponering av jordbruksareal til andre formål er relativt lite. Etter innhentede opplysninger fra kommunene er 235 dekar dyrka jord omdisponert som følge av stadfestet reguleringsplan. Dette gjelder areal i kommunene; Skien 8 dekar, Bamble 160 dekar (inkl golfanlegg på ca 125 dekar), Nome 10 dekar, Bø 10 dekar, Sauherad 30 dekar, Seljord 15 dekar og Nissedal 2 dekar.

Det er behandlet 102 konsesjonssaker. Det er behandlet 8 klagesaker som gjelder varig eller tidsbegrenset fritak for boplikt. Av disse er 5 stadfestet - d v s vedtak om avslag på søknaden er opprettholdt. Det er ervervet og gitt konsesjon for 7 897 dekar landbruksareal som tilleggsjord.

Fylkesmannen har gitt tilbud til alle kommunene om faglig og økonomisk støtte til å utvikle egne planar for landbruket, så vel arealdel som næringsdel (Prosjekt landbruksplan). Dette

arbeidet omfatter nå 50% av kommunene, og resten vil trolig bli med i løpet av neste år. Planene skal ha forankring i kommunenes planverk. Landbruksavdelingen har gitt innspill til landbruksplan for alle kommunene.

Innsigelse i en kommuneplansak (Skien kommune), som er behandlet av fylkeslandbruksstyret både i 2001 og 2002, er endelig avgjort av Miljøverndepartementet i 2003. Innsigelsen ble ikke tatt til følge, og arbeid med reguleringsplan for området er i gang. Det har ikke vært særlige uoverensstemmelser mellom fylkesmannens innstilling og fylkeslandbruksstyrets vedtak i innsigelsessaker eller i andre saker av særlig betydning.

Det har ikke kommet kritikk av særlig betydning fra Sivilombudsmannen til vedtak truffet av fylkesmannen/fylkeslandbruksstyret. Sivilombudsmannen har - i løpet av året - gitt uttalelse til 6 saker avgjort av fylkeslandbruksstyret. Ingen vedtak truffet av fylkesmannen/fylkeslandbruksstyret er kjent ugyldig av domstolene.

Fylkesmannen ved landbruksavdelingen har deltatt i flere geovekstprosjekt. Landbruksdirektør Åse Egeland representerer FM i geodatautvalget i Telemark. Aktiviteten er høy når det gjelder ny kartlegging, ajourhold og vedlikehold av kartdata. Det er en utfordring at øremerka bevilgninger til geovekst ikke er i samsvar med ønsket aktivitet blant de ulike partene i geovekst. Pr. i dag har vi i inngått avtaler som disponerer midler til og med år 2007. Dette medfører problemer med å være en stabil og forutsigbar part i samarbeidet.

Ved Embetet har det blitt arbeidet med rullering av geodataplanen. Organisering av GIS-arbeidet er under evaluering i forbindelse med den interne organisasjonsprosessen *FM 2004*.

Fylkesmannen deltar i et GIS-forum på fylkesnivå. Ansvaret er tillagt Telemarksforskning i Bø.

Det er gjennomført kontroll av tilskuddsutbetalingene i forbindelse med skogkultur tiltak i 2 kommuner, Notodden og Bø. Til sammen 8 tilskuddsberettigede tiltak ble kontrollert. Av disse ble alle godkjent, men ett gav grunnlag for mindre anmerkninger.

Det er utført kontroll i forbindelse med revisjon av skogavgiftsordningen i 5 kommuner; Siljan, Skien, Porsgrunn, Bø og Fyresdal.

Resultatområde 22.3 Kulturlandskap

Aktiviteten innenfor STILK-ordningen er redusert i forhold til året før. Årsaken er trolig varsel om overgang av virkemidlene til kommunene og redusert tildeling. Hovedtyngden av saker kommer fra Hjartdal, Seljord og Kviteseid.

Prioriteringene er gjort med utgangspunkt i Strategiplan for kulturlandskapet og drøftinger i Kulturlandskapsgruppa. Sakene har dreiet fra rydding til ferdsel/opplevelsestiltak og biologisk mangfold i samsvar med strategiene lagt av kulturlandskapsgruppa. I tillegg er det lagt vekt på skjøtselsaktiviteter i spesielt prioriterte områder der spesielle kvaliteter innen biologisk mangfold, kombinasjon med kulturminne og nærhet til reiselivsmål er vektlagt. Arbeidet med oppfølging av nasjonal registrering og kommunevise oversikter over verdifulle kulturlandskap har ikke vært mulig å finne plass til dette året.

Kontroll er utført på 4 bruk i Skien der det ble krevd tilleggsarbeid på ett tiltak. I tillegg er det utført diverse synfaringer ved ferdiggodkjenninger samt noen stikkprøver. For øvrig har kommunene hatt ansvar for å kontrollere ved ferdiggodkjenning.

Prosjekt Områdetiltak har siden oppstarten bidratt til å etablere 31 lokale utviklingsprosjekt fordelt på 15 av 18 kommuner. Siste året er "småsamfunnsmidler" fra fylkeskommunen samordnet med områdetiltakene og har betydd en vesentlig forsterkning av satsingen. Det er kanskje grunn til å nevne spesielt Prosjekt Pilgrimsvegen i Vinje og Eldhusprosjektet i Hjartdal. Begge har miljøaspektet som basis og et næringspotensiale i framtida. Det blir en spennende utfordring å vedlikeholde denne lokale mobiliseringsinteressen når kommunene overtar virkemidlene f.o.m. 2004.

Prosjekt Kulturlandskap og kulturminner med egen prosjektleder hos fylkesmannen skal bidra til kompetanseheving og erfaringsutveksling mellom kommuner og brukere. Prosjektet har utviklet et nytt nettsted Kulturlandskap.net der målgruppa får faglig støtte i arbeidet med skjøttsplaner, biologisk mangfold og andre spesialtema. Det ble holdt kurs for kommunene i utarbeiding av skjøttsplan med hovedvekt på biologisk del. Ett tilleggskurs i kulturminne ble utsatt til neste år. Det er igangsatt arbeid med samarbeidstiltak (KL-piloter) i 2 til 3 kommuner innen tema biologisk mangfold og kulturminner.

Resultatområde 22.4 Forurensing

Gjennomføring av Miljøplan har vært prioritert i 2003, i nært samarbeid med Kulturlandskapsgruppa, Bygdefolkets studieforbund og Forsøksringen samt Miljøplanrådet. Det foreligger ikke opplysninger om antall produserte planer, men mange gjenstår ved årsskiftet og innsatsen må fortsette i 2004.

For investering i miljøtiltak blir det prioritert å støtte bygging av fangdammer/økologiske rensedamper samt hydrotekniske anlegg som reduserer problemene med avrenning. Prestevju rensedamper i Bø får årlig støtte til prøvetaking/analyse i 3 år, t.o.m. 2004.

Miljømessig omlegging avtar i omfang. Siden starten i 1996 er om lag 5% av kornarealet lagt om, ca 4700 daa. Kommunene har tatt kontrollarbeidet og fylkesmannen har ikke kontrollert.

Resultatområde 23 Inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Viser til rapportering gjennom fagsystemer og rapporter til Statens Landbruksbank og Statens Kornforretning.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Jf. Tildelingsbrevets kap. 1.5 Administrative føringer

SRI

Fylkesmannen har gitt innspill, men er ikke plukket ut til å bidra spesielt til prosjektet.

IKT-strategi

Vi har gitt innspill til sentral IKT-strategi.

Elektronisk saksbehandlersystem

Ephorte er gjennomført på embetet, alle har fått tilbud om ekstra opplæring for å komme i gang. Systemet er i bruk i alle avdelinger.

Embetet har vært med i arbeidsgruppe for systematisk sammenligning, noe som innebærer at vi har deltatt med innspill til problemstillingene rundt elektronisk rapportering.

Grønn stat

Embetet har deltatt på oppstartskonferanse og gjennomført et internt seminar. En del tiltak er allerede iverksatt, men Grønn stat er formelt ikke iverksatt. Arbeidet fortsetter i 2004.

Informasjon

En av kanalene for eksternt informasjon er nettstedet. Det er nedsatt en redaksjonsgruppe hvor alle fagavdelingene er representert, som ledes av samordningsstab. I 2003 ble det tatt i bruk nytt publiseringsverktøy (Digimaker), som medførte økt krav til intern opplæring.

Arbeidet med Intranett for embetet er startet opp i 2003, basert på samme publiseringsverktøy som for nettstedet.

Det er gjennomført et kommunikasjonskurs med fokus på mediekontakt (TV, radio og avis) og skriftlig presentasjon, med 21 deltakere fra embetet. Dette har gitt effekt i form av mer mediakontakt.

Medaljer

Kongens fortjenestemedalje i gull ble delt ut til to personer i løpet av 2003, mens det ble delt ut i alt ni fortjenestemedaljer i sølv i løpet av året. Fylkesmannen personlig foretar alle utdelingene.

Barne- og familiedepartementet

Resultatområde 41 Barnehager

Målet om full barnehagedekning

Ved utgangen av 2003 var det 7016 barn som hadde plass i barnehagene i Telemark, mot 6825 ved utgangen av 2002. Det vil si en økning på 191 barn . Året før var økningen ca 400 barn. 299 barn benytter åpen barnehage, mot 239 året før.

Høsten 2003 hadde ca 67 % av alle barn i Telemark i alderen 1-5 år et barnehage tilbud, men dekningen varierer sterkt fra kommune til kommune: fra 59 % til ca 92 %.

En kartlegging i januar 2004 viste at det kan bli ca 350 nye plasser i Telemark i 2004. Da vil det fortsatt mangle i underkant av 500 plasser før vi når det nasjonale målet om barnehageplass til ca 80 % av alle barn 1- 5 år.

Formidling av statlig politikk

Regjeringens barnehagepolitikk og utfordringene på barnehageområdet er formidlet gjennom tilstandsrapporten, vår- og høstkonferansen, kommunemøter/kommunebesøk og Barnehageforum mv.

Kommunekonferanse

Fylkesmannen arrangerte i september en stor dagskonferanse om barnehageforliket og konsekvenser for kommunene. Målgruppe var politisk og administrativ ledelse, barnehageansvarlige og økonomiansvarlige.

Barnehageforum (barnehageadministrasjonen i kommunene)

Det er gjennomført 1 møte i Barnehageforum.

Kommunebesøk

Det er gjennomført veilednings- og vurderingssamtaler i 5 kommuner i samarbeid med utdanningsavdelingen. Formålet med møtene er kontakt og gjensidig informasjon, og at fylkesmannen skal få bedre kunnskap om situasjonen på barnehage- og skoleområdet i kommunene.

Kvalitetsatsingen

I forbindelse med kvalitetsatsingen har fylkesmannen etablert en samarbeidsgruppe med en representant fra hver av de 4 regionale nettverksgruppene, 2 repr fra høgskolen og 1 fra org. Samarbeidsgruppa har hatt 4 møter.

De regionale kommunenettverkene samarbeider om kompetansetiltak rettet mot barnehagene. Fylkesmannen har overført en stor del av midlene til utviklingstiltak i forbindelse med kvalitetsatsingen til tiltak i regi av nettverkene.

Studietur

I forbindelse med kvalitetsatsingen arrangerte fylkesmannen i mai studietur til Gøteborg med 20 deltakere. Målgruppen var barnehageansvarlige i kommunene .

Fagdager

Årets fagdager ble arrangert 15. og 16. oktober med ca 1100 deltakere . Tema ”De minste i barnehagen”.

Rekruttering/stabilitet av førskolelærere

MIB-kontakten (Menn i barnehager) brukes aktivt til å profilere barnehagen som et spennende, interessant og aktuelt arbeidssted for menn. MIB-kontakten har bl.a. organisert skolebesøk for mannlige førskolelærere for å markedsføre førskolelæreryrket.

Forvaltningsoppgaver

Statstilskudd

Det er utbetalt kr. 241 713 500 i statstilskudd til drift av barnehager, og kr. 2 902 500 i stimulerings- og investeringstilskudd til nye barnehageplasser.

.

Klager

Det er behandlet en klage på søknad om dispensasjon fra utdanningskravet for førskolelærer, og en klage vedrørende avslag på søknad om investeringstilskudd .

Dispensasjoner

Det er ikke behandlet noen saker om midlertidig dispensasjon fra norm for pedagogisk bemanning.

Fritak fra taushetsplikt

Ingen saker behandlet

Rapporteringsoppgaver

Rapporteringsoppgaver er utført i henhold til frister.

Resultatområde 42 Familierett

Barneloven

Fylkesmannen kan avgjøre saker etter barneloven når begge foreldrene er enig i det. Det kom inn 27 skriftlige henvendelser. Fylkesmannen har realitetsbehandlet 1 sak som gjaldt spørsmålet om omfanget av samvær. Saken ble påklaget og stadfestet av departementet. De fleste barnelovssaker avvises således fra realitetsbehandling på grunn av manglende enighet om at saken skal behandles hos Fylkesmannen.

Det gis omfattende råd og veiledning i barnelovsakene til foreldre både ved besøk og telefon, og en del skriftlig informasjon om temaer knyttet til barneloven. Det har vært en merkbar økning i disse henvendelsen som følge av innføringen av nye barnebidragsregler.

Mekling

Det er gitt opplæring til meklerne ved en dagssamling samt et todagers seminar. Det har i tillegg blitt avholdt et orienteringsmøte for meklerne om de nye barnebidragsreglene. Det har vært svært god oppslutning om samlingene. I Telemark er det 21 meklere hvorav 10 er eksterne og 11 tilknyttet de to familiekontorene i fylket.

Familiekontorene og eksterne meklere har gjennomført 569 meklinger i 2003. Fylkesmannen har refundert utgifter med kr. 599 322,50 til mekling og tolker

Ekteskapsloven

Det er gitt 506 separasjoner og 306 skilsmisser 2003, mot 548 separasjoner og 461 skilsmisser i 2002. Det er behandlet 33 saker om godkjenning av utenlandske separasjoner og skilsmisser. Det gis løpende veiledning om ekteskapsloven til publikum.

Fylkesmannen har behandlet 3 søknader om tillatelse til å få inngå ekteskap før 18 år. Søknadene ble avslått, men hvor 1 sak ble omgjort av departementet etter klage.

Resultatområde 43 Krisetiltak

Telemark har 2 krisetiltak, Krisesenteret i Telemark og Senteret mot seksuelle overgrep, begge med base i Skien. Fylkesmannen mottok søknader fra begge tiltakene

Søknadene ble behandlet og oversendt BFD..

Behandlingen hos fylkesmannen besto i å kontrollere at

- budsjettet var i balanse og godkjent av kommunen
- at revisorattestert regnskap for 2002 fulgte med
- at vedtak om kommunale tilskudd var i overensstemmelse med hva som var oppgitt i søknadsskjemaet
- at eventuelt overskudd i 2002 var trukket fra.

Fylkesmannen hadde intet å bemerke.

Tilskuddet i 2003 var for Krisesenteret 1.519.000 mill., for Senteret mot seksuelle overgrep 335.000,-.

Dette har blitt overført til kommunen i tråd med departementets pålegg som var kvartalsvise utbetalinger.

Resultatområde 44 Familievern

Fylkesmannen hadde i VP for 2003 lagt opp til 1 tilsyn på hvert av de 2 familiekontorene. Som følge av ressursituasjonen ble disse tilsynene nedprioritert, med den konsekvens at ingen av tilsynene ble gjennomført

Resultatområde 45 Barnevern

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn i institusjoner med gjennomsnittlig måloppnåelse på 79% i forhold til forskriftens krav om antall tilsynsbesøk. Fylkesmannen mener å ha god oversikt over situasjonen for barna på de ulike barnevernsinstitusjonene/tiltakene i Telemark. Måloppnåelsen på ca. 79 % er høyere enn målet i virksomhetsplanen for 2003.

Det er gjennomført tilsyn etter systemrevisjonsmetoden med 1 barnevernsinstitusjon og 1 kommune.

Det gis råd og veiledning til kommunale barneverntjenester skriftlig og muntlig.

Fylkesmannen har behandlet 8 klager over kommunens vedtak etter lov om barneverntjenester. Fylkesmannen har videre mottatt og behandlet både muntlige og skriftlige

klager/beklagelser fra enkeltpersoner over kommunenes saksbehandling i barnevernsaker.

Det er avholdt felles møte for helse-, sosial- og barnevernlederne i kommunene.

Halvårsrapportering og kvartalsrapporter er innhentet og gjennomgått. Rapportering for 2. halvår vil bli videresendt departementet.

Fylkesmannen i Telemark har behandlet 10 søknader om fritak fra taushetsplikt for ansatte i barnevernstjeneste,, sosialtjeneste, barnehage og skole.

Adopsjon

Når det gjelder forespørsel etter biologiske foreldre er det behandlet 28 saker.

Det gis løpende veiledning til publikum og skifterett.

Resultatområde 46 Foreldreveiledning

Arbeidet med Telemarkspilotene er videreført i 2003. Telemarkspilotene er blitt et kjent begrep i mange av kommunene, og kompetansen brukes på ulike måter - både i direkte foreldreveiledning, og til videre opplæring av ansatte innenfor barnehage, helseetat, PPT mv. Spesielt tre av kommunene – Skien, Kragerø og Porsgrunn – har jobbet systematisk med opplæring av flere veiledere, og pilotene i Skien har utviklet et eget ”Foreldre-mestrings-program”.

Barne- og familiedepartementet ga kr 50.000,- til oppfølging i 2003. Midlene er benyttet til en to-dagers oppfølgingssamling i mai, og en dagssamling i november.

Resultatområde 47 Gjeldsrådgivning

Fylkesmannen har ikke vært i stand til å prioritere arbeidet med gjeldsrådgivning.

Resultatområde 48 Åpningstidsloven

Lov om åpningstider ble opphevet 01.04.2003. Fra samme dato er det tatt inn regler om salg fra faste utsalgssteder på helligdager i lov om helligdager og helligdagsfred.

Fylkesmannen kan gi dispensasjon fra begrensningene på søndager og helligdager der det forligger særlige grunner. Fylkesmannen kan bestemme at et område skal regnes for typisk turiststed. Da gjelder ikke begrensningene i åpningstid i lov om helligdager og helligdagsfred.

I 2003 behandlet Fylkesmannen en søknad om søndagsåpent.

Resultatområde 49 Likestilling - Likestillingsloven

Kjønnsfordeling

Kvinneandel av ansatte i %	60
Andel menn av ansatte i %	40
Fordeling kvinner i toppledelse i %	50
Fordeling kvinner i mellomledersjiktet i %	57

Toppleder = embetsledelse og avd.direktører

Mellomleder = seksjonsledere, fagledere, stedfortredere

Som det fremgår av tabellen over, har vi svært jevn kjønnsfordeling ved embetet. Ved alle utlysninger av stillinger, fremgår det av teksten at vi oppfordrer kvinner til å søke, og ved relevant faglig kompetanse, blir det alltid innkalt kvinner til intervju.

Når det gjelder vårt arbeid ut mot kommunene i denne sammenheng, ble det i forbindelse med valget høsten 2003 og det etterfølgende arbeidet med valg til nemder lagt ned betydelig arbeid fra Fylkesmannens side. Dette var først og fremst veiledning i forsøk på å få en jevn kjønnsfordeling, og svare på spørsmål om kjønnskvoltering. Vi har ikke noen systematisert oversikt, men hovedinntrykket er at kommunene/partiene klarte å få satt sammen utvalgene slik de ønsket uten tilstrekkelig lik fordeling mellom mann og kvinne, men **uten** å bryte kommunelovens regler. Resultatet står derfor ikke i forhold til innsatsen, men dette skyldes i stor grad utilstrekkelig lovverk.

Justisdepartementet

Resultatområde 51 Tilsynsoppgaver

Resultatområde 51.1 Stiftelser

Det er registrert 312 stiftelser hos Fylkesmannen i Telemark. Det kom inn 332 nye saker vedr. stiftelser i 2003. Fylkesmannen fører register over de registreringspliktige stiftelsene i fylket, og samarbeider med Enhetsregisteret i Brønnøysund. Det ble registrert 17 nye private stiftelser. Det er ikke tatt særskilte klassifiseringsvedtak.

Fylkesmannens omdanningskompetanse følger av lov om stiftelser. Omdanning vil si endringer i stiftelsesdisposisjonen eller stiftelsens vedtekter. I 2003 ble det behandlet 22 saker om omdanning. 8 av sakene gjaldt oppheving (sletting).

Det er gitt tilbakemelding på 197 regnskap. Gjennomgangen ga ikke grunnlag for å foreta nærmere undersøkelser av stiftelsens forvaltning og drift. Det er ikke vurdert å granske/foreta nærmere undersøkelser av styrets forvaltning hos noen av stiftelsene.

Resultatområde 51.2 Overformynderi/vergemål

Fylkesmannen behandlet i 2003 4 klager på vedtak i overformynderiet og ga samtykke til lån av umyndiges midler i 1 sak. Det var ikke behov for å forberede klagesaker for Justisdepartementet. Saksbehandlertiden var i gjennomsnitt 1 mnd og 1 uke på klagesakene, mens det var 1 mnd på saken om lån av umyndiges midler. Det ble gitt råd og veiledning på telefon. Fylkesmannen deltok på nettverksamling for overformynderiene i Molde. Fylkesmannen er i 2003 blitt orientert om at flere overformynderier ønsker å inngå formelt samarbeide over kommunegrensene. Desisjon av overformynderiregnskapene ble ikke gjennomført.

Resultatområde 51.3 Forliksrådene

Fylkesmannen har i samarbeid med SHH gjennomført en to dagers samling for forliksrådene i Telemark.

Resultatområde 51.4 Tilsynsråd for fengslene

Fylkesmannen har oppnevnt 2 representanter til Tilsynsrådet – Region Sør. Tilsynsrådet avgir egen årsrapport om sin virksomhet.

Resultatområde 52 Rettshjelp

Resultatområde 52.1 Fri rettshjelp

Det gis løpende veiledning om rettshjelpordningen til publikum og advokater. Fylkesmannen behandler søknader om fri rettshjelp (fritt rettsråd og fri sakførsel).

I 2003 ble det registrert 1 556 nye saker. Under ordningen med fri rettshjelp er det i 2003 totalt anvist kr 6 820 811,49 fordelt på 2 160 anvisninger. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har i 2003 vært 2 mnd.

Fritt rettsråd

Det ble registrert 1437 nye saker som gjaldt fritt rettsråd. Av disse er ca. 175 ubehandlet pr. 31.12.03. Antall avgjorte saker er 1 362, derav 100 saker fra 2002. Av de avgjorte sakene er 1 286 innvilget og 76 avslått.

Utbetalingene på området for fritt rettsrådet er i 2003 **kr 6 598 996,84**

Fri sakførsel

Det kom inn 119 nye saker som gjaldt fri sakførsel. Sakene gjaldt søknad om fri sakførsel og frafall av egenandel. Antall avgjorte saker er 128, derav 9 saker fra 2002. Fylkesmannen innvilget 43 søknader om fri sakførsel, mens 17 ble avslått. Det er anvist **kr 221 814,65** under området for fri sakførsel, men Fylkesmannen har ikke samlet oversikt, fordi utbetalingene skjer ved den enkelte rett.

Egenandel

For søknader om fri rettshjelp som er innvilget 1. september 2003 eller senere, skal det ikke betales egenandel. Dersom fri rettshjelp er innvilget før 1. september skal det beregnes egenandel på samme måte som tidligere. I 2003 er det oversendt 581 egenandelskrav til Statens innkrevingsentral.

Statistikk

Fri rettshjelp kan gis i form av fritt rettsråd, fri sakførsel eller fritak for rettsgebyr. Her er en oversikt over utbetalingene 2002-2003.

<i>Fylkesmannen i Telemark</i>		<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>
Fri rettshjelp	Totalt utbetalt	4,6 millioner	7,7 millioner	6,8 millioner
	Antall nye saker	881	1289	1556
Fritt rettsråd	Utlendingssaker	1,9 millioner	3,2 millioner	2,6 millioner
Fritt rettsråd	Andre saksomr.	1,8 millioner	4,4 millioner	4 millioner
Fri sakførsel*		0,2 millioner	0,1 millioner	0,2 millioner

*)Ingen samlet oversikt. Utbetalingene skjer ved den enkelte rett.

Nedenfor følger en del bakgrunnstall for statistikken over:

	2001	2002	2003
Totalt anvist	4.633.560	7.685.316	6.820.811
Utlendingssaker	1.813.894	3.239.358	2.653.774
Øvrig saksområder	2.565.106	4.221.066	3.945.290
Fri sakførsel	254.552	134.979	221.814
Antall nye saker - totalt	881	1289	1556
Antall – fritt rettsråd	758	1200	1437
Antall – fri sakførsel	123	89	119
Antall egenandelskrav	363	573	581

Resultatområde 52.2 Voldsoffererstatning

Fylkesmannen har behandlet 62 søknader. 58 av disse ble helt eller delvis innvilget med totalt kr 3 392 771,50. Saksbehandlingstiden har ligget på 6 – 7 måneder. Det gis råd og veiledning til politi, advokater og publikum.

Resultatområde 52.3 Navneloven

Fylkesmannen har behandlet 9 klagesaker.

Resultatområde 52.4 Tomtefestelov

Vi har mottatt én søknad om innløsning av festetomter. Saken er påbegynt, men ikke avsluttet. Det har vært mange telefoniske forespørsler om festeavgiften og muligheter for innløsning.

Resultatområde 52.5 Dekningsloven

Ingen saker behandlet i 2003.

Resultatområde 52.6 Kommunale politivedtekter

Fylkesmannen har ikke mottatt forslag til politivedtekter fra noen kommune i Telemark.

Resultatområde 52.8 Statsborgerskap

Fylkesmannen har gitt 18 statsborgerbevillinger i 2003, mot 20 i 2002.

Resultatområde 55 Økt samfunnssikkerhet og kriseberedskap i fylket

?? I arbeidet mot kommunene knyttet til samfunnssikkerhets- og beredskapsmessige forhold, har det vært fokusert på lokale og regionale problemstillinger. Spesielt gjelder dette for ekstraordinære hendelser og omstendigheter som berører kommunenes arealbruk. I denne sammenheng vil vi spesielt trekke frem samarbeidet mellom NVE, Skien og Porsgrunn kommuner og Fylkesmannen i forbindelse med presentasjon og oppfølging av Rapport om risiko for kvikkleireskred langs Skienselva, bl.a avholdt pressekonferanse, folkemøte, møter i kommunen, presentasjon av flomkart for Dalen/Tokke kommune og diskusjon om konsekvenser av flomkart for arealdisponering og byggesaker i Notodden kommune. Fylkesmannen har også hatt god kontakt med regiongeologen i forbindelse med utarbeidelse av skredkart.

?? Fylkesmannen har arbeidet med interkommunalt samarbeid i Grenland med involvering av 6 kommuner. Det ble etablert en arbeidsgruppe med leder fra

- Fylkesmannen som bla. har sett på samordning av planverk, kompetanseplaner, øvelser m.m., jfr. rapport herfra av 4.02.2004.
- ?? Bortfall av tele- og datakommunikasjon, langvarig strømbrudd, ras, flom, radon, springflo m.v. har vært tema i kommunedialogen. Kommunenes ROS-analyser er grunnlaget for utarbeidelse av spørsmål og scenarier ved tilsyn og øvelser. Dersom kommunenes plangrunnlag er mangelfullt, har fylkesmannen i møtene etterlyst konkrete ROS-analyser for nærmere å belyse risikosituasjoner.
 - ?? Fylkesmannen har heller ikke i 2003 hatt ressurser til å starte opp arbeidet med utarbeidelse av fylkes-ROS. I sammenheng med å utvikle strategier og følge opp tiltak, bestemte Fylkesmannen i 2003 at fylkes-ROS skal være et satsningsområde i 2004.
 - ?? Fylkesmannen gjennomgår alle kommunale areal-, regulerings- og bebyggelsesplaner for vurdering av beredskapsmessige forhold. Innsigelsesinstituttet er anvendt 8 ganger i 2003. Innsigelsene har resultert i at byggeområder og områder for spredt utbygging har fått en annen avgrensning og bestemmelser til arealplanene med fokus på samfunnssikkerhet bla. er dette blitt et av flere lokaliseringskriterier.
 - ?? Beredskapområdet deltar i planforum
 - ?? Alle kommunene har utarbeidet krise- og informasjonsplaner. Alle planene er ikke oppdatert siste år, samt at kvaliteten varierer. Oppfølging/revisjon/kvalitetsheving av kriseplanene er tema ved tilsyn i kommunene.
 - ?? ¼ av kommunene (6 stk) er øvet etter ny øvelsesmetodikk med fokus på krisekommunikasjon og kriseinformasjon.
 - ?? Egen kriseorganisasjon er øvet i 2003 og blir fulgt opp i 2004 med bla. revisjon av kriseplanen. Samfunnssikkerhet og beredskap har vært tema i Fylkesmannens ledergruppe.
 - ?? Tilsyn er gjennomført i ¼ (5 stk) av kommunene. Tilsynene er nyttet bla. annet til å fokusere på hvilke rutiner kommunene har etablert for å ivareta sikkerhets- og beredskapshensyn i den ordinære planleggingen. Det er videre gjennomført oppfølgende tilsynsbesøk/ kontaktmøter i 7 kommuner. I oppfølgende tilsyn er det lagt vekt på å registrere aktiviteter, fokusere på kommunedialogen og oppfølging av rapporter fra tilsyn og øvelse.
 - ?? Beredskapsdagen 2003 ble arrangert i samarbeid med Grenland sivilforsvarskrets, Bamble kommune, Norske Kvinners Sanitetsforening og Herre skole.
 - ?? Forberedt rasjoneringsystem for matvarer er etablert. Det er ikke arrangert kurs i oljerasjonering.
 - ?? Fylkesmannen er representert i styringsgruppen for implementering av SOLAS KAPITTEL XI-2 og ISPS-koden ved havnene i Telemark
 - ?? I samarbeid med fylkesmannens helse- og samfunnsavdeling har samordningsstaben v/beredskap gjennomført en 2 dagers samling for alle beredskapskoordinatorene i kommunene. Tema for samlingen var internkontroll og atomberedskap. Dette samarbeidet vil bli fulgt opp i 2004.
 - ?? Beredskap har hatt samarbeid med helse- og samfunnsavdelingen om lov om helsemessig og sosial beredskap.
 - ?? Telemark har felles FBR/ABU. Deler av FBR ble innkalt i f.m. strømrasjonering. FBR/ABU har hatt møte hvor bla. rådet/utvalgets rolle og ansvar var tema.
 - ?? Pålagte instruksjoner for kryptotjenesten er utført og det graderte sambandssystemet vil være operativt i en gitt situasjon.
 - ?? Kompetanse innen sikkerhetsloven er videreutviklet.

- ?? Det er avholdt møte med Telemark Røde Kors for å diskutere organisasjonens støtte til kommunene.

Resultatområde 56 Fylkesmannen ivaretagelse av sine forpliktelser innen sivil-militært samarbeid og planlegging for sikkerhetspolitisk krise/krig

- ?? Fylkesmannen har ikke i 2003 arbeidet med SBS. Men vi har tidligere i sammenheng med utarbeidelse av beredskapsplaner tilrettelagt så langt det er mulig innenfor dette feltet inntil innspill fra fylkesfagorgan og departementer (tilsvarende) foreligger.
- ?? Nye samarbeidsformer er etablert med ny territoriell ansvarlig (HV-03) og med ny operativ kommando (LDKS).
- ?? Nøkkelpunkter/distriktsobjekter har ikke vært gjenstand for nye vurderinger/endringer. Det avventes nye retningslinjer.

Resultatområde 57 Oppfølging av Sivilforsvaret

- ?? Fylkesmannen har i samarbeid med Fylkesmannen i Hedmark ført tilsyn med samtlige 4 sivilforsvarskretser i Telemark. Internkontrollsystem og materiell ble vektlagt under tilsynene.
- ?? Sivilforsvarskretsene har i noen kommuner arbeidet med ROS-analyser og vært involvert i beredskapsplaner. Kretsene ble også invitert til å delta ved øvelser i kommunene. Imidlertid har det vært ulik interesse fra kretsene om deltakelse.
- ?? Fylkesmannen har i samarbeid med Politimesteren ved Telemark politidistrikt hatt ansvar for nedleggelse av 4 sivilforsvarskretser kombinert med opprettelse av 1 nytt sivilforsvarsdistrikt. Det er blitt avholdt flere arbeidsgruppemøter, samt et omstillingsseminar for ansatte i sivilforsvaret.

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61 Kommuneøkonomi og samordning

Fylkesmannen behandlet budsjett og økonomiplan for 6 ROBEK-kommuner. Fylket fikk en ny ROBEK-kommune i 2003. Ett budsjett ble opphevet på grunn av budsjettets økonomiske innhold.

Embetet behandlet 10 søknader om kommunale låneopptak, og 17 søknader om godkjenning av kommunale garantivedtak i løpet av 2003. Alle søknadene ble godkjent. Det vises til egen detaljert rapport til KRD for kommunaløkonomiske oppgaver.

Resultatområde 62 Lovlighetskontroll og veiledning

Fylkesmannen behandlet 4 lovlighetskontroller etter klage. Fylkesmannen har ikke tatt opp saker til lovlighetskontroll av eget initiativ i 2003. Vi har gjennomført løpende juridisk veiledning overfor kommunene i et betydelig omfang.

Resultatområde 63 Regelverksforvaltning/klagebehandling

Pr. 31.12.03 hadde fylkesmannen 43 ubehandlede klager i byggesaker. Det kom inn 115 nye saker til behandling i 2003.

Det var 8 ubehandlede klager på regulerings- og bebyggelsesplaner pr. 31.12.2003. Det kom inn 18 nye saker til behandling i 2003.

I klager på byggesaker etter plan- og bygningsloven fattet fylkesmannen i 2003 totalt 175 vedtak. Av disse gjaldt 11 næring/bolig (servicegaranti) og 164 vedr. hytter, brygger, deling og lignende. I klager på regulerings- og bebyggelsesplaner etter plan- og bygningsloven ble det fattet 27 vedtak.

Av underinstansens vedtak i byggesaker ble 151 stadfestet, 16 opphevet og 8 ble omgjort helt eller delvis. Av de 175 klageavgjørelsene fikk klager medhold/delvis medhold i 18 av klagene, dvs. 10,3 %.

Av underinstansens vedtak i regulerings- og bebyggelsesplaner ble 23 opprettholdt, mens 4 vedtak ble omgjort helt eller delvis. Dette medførte at fylkesmannen tok 14,8% av klagene helt eller delvis til følge.

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i klager på byggesaker var 5,5 måned. I saker med servicegaranti var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 3,2 måneder. Saksbehandlingstiden ble vesentlig redusert mot slutten av året som følge av ekstraordinær dugnadsinnsats.

Fylkesmannen i Telemark påklaget 1 kommunalt bygningsrådsvedtak i 2003.

11 av klageavgjørelsene i 2003 var i saker som settefylkesmann.

Helsedepartementet og Sosialdepartementet

Resultatområde 71 Kommunehelsetjeneste

71.1 Lov om helsetjenesten i kommunene, klager og godkjenninger

Ingen saker mottatt.

71.2 Allmennlegetjenesten, fastlegeordningen

- ?? De fleste av kommunene (16 av 18) hadde full legedekning. Av allmennlegene var 73 menn og 42 kvinner, en kvinneandel på 37 %.
- ?? Tilgjengeligheten til lege beskrives som god fra 17 av 18 kommuner, både på dagtid og for akutthenvendelser utenom legekantorenes åpningstid.
- ?? De individrettede offentlige legeoppgavene blir godt dekket i 16 av 18 kommuner, i 2 kommuner arbeides det med å styrke denne tjenesten.
- ?? I 16 av kommunene blir det opplyst at helsetjenesten har et internkontrollsystem på plass.
- ?? De samfunnsmedisinske oppgavene er godt ivaretatt i 13 kommuner. Fra 5 kommuner opplyses at legekapasiteten i kommunen er for lav til at denne typen oppgaver kan prioriteres.
- ?? De fleste kommunene har en politisk vedtatt smittevernplan, men ingen kommuner har på plass et fullverdig og samordnet beredskapsplanverk for helse- og sosialtjenestene.

71.3 Helse- og omsorgstjenester til eldre

71.3.1 Handlingsplanen for eldreomsorgen

I 2003 har fylkesmannen fulgt oppgaver i forhold til den generelle arbeidet mot pleie- og omsorgstjenestene gjennom tilsyn, klagesaksbehandling og råd og veiledning. Det har vært gjennomført samlinger/møter med kommunene knyttet til rekrutteringsplan, ny kvalitetsstrategi, gjennomgang av St.meld. nr 45 og internkontrollforskriften. Vi har i tillegg etablert et samarbeid med prosjektet "Flink med folk".

Vi har og vil følge opp de kommuner som fortsatt ikke har ferdigstilt sine byggeprosjekter. Det er fortsatt husbanksøknader som det ikke er gitt endelig uttalelse til.

Fylkesmannen er bekymret for kommunenes muligheter for å opprettholde nivået på tjenestene i pleie- omsorg. Som følge av kommunenes økonomiske situasjon vil fylkesmannen følge med på om kommunenes driftssituasjon, og om de antall plasser som nettopp er ferdigstilt eller ferdigstilles i løpet av kort tid blir tatt i bruk.

For nærmere informasjon om utviklingen av pleie- og omsorgstjenesten i fylket vises det til fylkesmannens rapportering som ble sendt til Sosialdepartementet med frist 01.02.04.

71.4 Tverrgående oppgaver i kommunehelsetjenesten og sosialtjenesten og samarbeid med spesialisthelsetjenesten

71.4.1 Saksbehandling i helse- og sosialtjenesten

Fylkesmannen gjennomførte for kommunene i Midt- og Vest-Telemark, regi av Høgskolen i Telemark opplæring av kommunale saksbehandlere som arbeider med sosialtjenestelovens kapittel 4. Opplæringen som gikk over 8 måneder ble avsluttet våren 2003.

Rekrutteringsplan

Vi viser her til rapportering om bruk av midler med frist 31.12.03. For øvrig har arbeidet med rekrutteringsplanen vært samordnet med vårt øvrige arbeid med utvikling av kvalitet i pleie- og omsorg. Utdanningsavdelingen deltar også i dette arbeidet.

71.4.2 Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten

Forskriften har vært et av revisjonsgrunnlagene ved 4 tilsyn med deler av helse- og sosialtjenesten til personer med psykisk utviklingshemming. Vi viser til rapporter fra tilsynene på www.helsetilsynet.no

71.4.4 Samarbeid mellom 1. og 2. linjetjenesten

Se pkt. 78.13.

71.4.5 Individuell plan

Omtalt i egen rapport om opptrappingsplanen for psykisk helse. Individuell plan har vært revisjonsgrunnlag ved flere systemrevisjoner utført av Helsetilsynet i Telemark i 2003, viser til rapportskjema B til Statens helsetilsyn 20.01.2004.

71.4.6 Helse- og sosialtjenester i flerkulturelt samfunn

Gitt råd og veiledning til helsetjenesten i kommuner med asyl- og flyktingemottak. Informert om temaet på møte med ledende helsesøstre.

71.4.7 Ny rekrutteringsplan for helse- og sosialpersonell 2003 – 2006 med særlig vekt på pleie- og omsorgstjenesten i kommunene ”rekruttering for bedre kvalitet”

Se egen rapportering til Sosial- og helsedirektoratet.

71.5 Helsetjenester til sårbare grupper

71.5.1 Helsetjenestetilbud til asylsøkere og flyktninger – ny veileder

Ny veileder ble utgitt i september 2003. Den er kjent og så vidt tatt i bruk ved asylmottakene i fylket og av de som arbeider med asylsøkere og flyktninger. Det er likevel for tidlig å uttale seg om erfaringer gjort med denne.

Ved asylmottaket i Nome kommune har de startet kartlegging av asylsøkerne, og benytter da skjema 1 og 2 (vedlegg 2 i Veilederen). De er svært fornøyd med disse.

Tannhelsetjenesten oppgis å være et problemområde ved flere mottak. Både fordi tannlegekapasiteten – spesielt i utkantstrøk er liten – også for kommunens øvrige innbyggere. Mange asylsøkere/flyktninger har dårlig tannhelse og trenger omfattende og kostbar behandling. Problemet er at de ikke selv ønsker å betale for tjenester de mottar. Det gjelder også andre helsetjenester der det er egenbetaling. UDI skjerper kravene til støtte til å gjelde akutte problemer. Private tannleger trekker seg etter hvert når de erfarer at betaling uteblir. I Porsgrunn kommune gjør de avtale om en trekkordning over tid fra asylsøkeren der det blir store kostnader (over kr. 2000), og dette har redusert problemene med inndekning av tannlegehonorar.

71.5.2 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

Telemark har fengsler i Kragerø og Skien. Dessuten har Kriminalomsorgen en arbeidsleir i Fyresdal. Helsetjenestetilbudet til innsatte ytes av helsetjenesten i anstaltens vertskommuner, og finansieres gjennom statlige tilskudd. Fylkeslegen i Telemark gjennomførte i 2001 og 2002 tilsyn i form av systemrevisjoner i anstaltene i Fyresdal og Skien. De avvikene som ble påvist den gangen, er nå lukket. Det er ikke rapportert uheldige hendelser eller kritikkverdige forhold i fengselshelsetjenesten i løpet av 2003.

71.6 Miljørettet helsevern

71.6.1 Miljørettet helsevern – ny forskrift

Helseavdelingen bidro til å arrangere oppstartkonferansen ”Fremtidens miljørettede helsevern” i Skien 21.-22.august, der Sosial- og helsedirektoratet var arrangør. Hensikten var å gjøre kjent den nye forskriften om miljørettet helsevern, som trådte i kraft 1.juli 2003. Deltakerne var fra hele landet. Det ble ikke arrangert egen konferanse for Telemark, men dette vurderes gjennomført i 2004.

71.6.2 Miljørettet helsevern klager

Ingen klager mottatt.

71.7 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Veilederen for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, IK-2617 er nå implementert i alle kommuner i Telemark. Tjenestene på disse områder er lagt om etter anbefalingene gitt i veilederen.

Informasjon om Veileder for helsestasjons- og skolehelsetjenesten og dens innhold er gitt i løpende møter med gruppe for ledende helsesøstre i Telemark og i møter med helsesøstre i årene 1999 – 2003. Temaet er tatt opp på helsepersonellkonferansen i 1999 og 2000. Det er også gitt egne temakurs, bl.a. om syn, hørsel og språkundørsøkelser, spedbarnsernæring, kvalitetsutvikling i helsestasjons- og skolehelsetjenesten i årene 2000 – 2002.

- ?? 27.10.2000 – Arbeidsmøte med mindre gruppe av ledende helsesøstre, fysioterapeut og jordmor vedrørende implementering av veilederen.
- ?? 06.12.2000 arrangerte Fylkeslegen i Telemark kurs vedrørende retningslinjer for tjenestene gitt i veilederen. Målgruppen var administrativt personell i kommunene, leger, helsesøstre og annet personell i aktuelle tjenester.
- ?? 15.06 og 16.06. 2000 ble det arrangert kurs i øvre og nedre Telemark om nytt dokumentasjonssystem for helsestasjons- og skolehelsetjenesten.
- ?? Det er i tillegg i årene 2000 – 2003 ført tilsyn med tjenestene i 9 kommuner i Telemark, blant annet om hvorvidt tjenesten er kjent med og følger anbefalingene gitt i veilederen.

Statusrapport om jordmortjeneste og følgetjeneste

Alle kommuner i Telemark med unntak av Siljan kommune har ansatt kommunejordmor. Siljan kommune kjøper i stedet tjenester fra Skien – som selv har kun 100 % stilling for kommunejordmor med tillegg av opp til 40 % stilling på timebasis. Dette til om lag 50 000 innbyggere. Omtrent halvparten av kommunene opplyste i 2000 at jordmordekningen var for lav i forhold til folketallet i større kommuner, og i forhold til vaktbelastning og følgetjeneste i små utkantkommuner. Status er ikke endret siden den gang, det er fortsatt et problem med små stillingsbrøker og lav dekning i kommunejordmorstillingene.

Følgetjeneste

Når det gjelder følgetjenesten er det et formelt samarbeid mellom Vinje og Tokke kommune, og et uformelt samarbeid mellom Seljord og Kviteseid kommune. Jordmor i Seljord sa seg villig til å fortsette i sin stilling mot å slippe vakt- og følgetjeneste. I praksis benyttes hun likevel til dette, og når hun ikke er tilgjengelig påtar jordmor i Kviteseid seg dette for Seljord. Det påfører jordmor i Kviteseid en større belastning enn tidligere. Det har også vært et vaksamarbeide mellom Bø og Sauherad kommuner.

Resultatområde 72 Spesialisthelsetjeneste

72.1 Godkjenning av institusjoner

72.1.1 Godkjenning av private sykehus

Ingen søknader mottatt.

72.1.2 Godkjenning av private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomhet

Ingen søknader mottatt.

72.1.3 Vurdering av funksjonsprogram for nye offentlige sykehusbygg iht. godkjenning

Ingen søknader mottatt

72.1.4 Godkjenning av opptreningsinstitusjoner

Ingen søknader mottatt.

72.2 Tannhelsetjenesten

Tannhelseinformasjon og vurdering av tannstatus ivaretas av helsesøster/lege ved helsestasjonene når det gjelder barn inntil 2/3 år. Den offentlige tannhelsetjenesten innkaller alle 3-åringer rutinemessig til førstegangskontroll ved tannklinikk. Ved behov henvises barn tidligere fra helsestasjon. Ifølge fylkestannlegen vil helsefremmende og forebyggende tiltak intensiveres i de nærmeste årene p.g.a. dårligere tannhelse i form av øket antall kariøse tenner i de yngste aldersgrupper. Helsestasjonen som samarbeidspartner vil bli hovedsatsingsområdet i 2004, da det fremgår av tannhelseloven at den offentlige tannhelsetjenesten skal prioritere forebyggende fremfor kurativ virksomhet.

Resultatområde 73 Psykisk helse

Se egen rapportering.

Resultatområde 74 Sosialtjenester

74.1 Lov om sosiale tjenester

Før en klage bli oversendt Fylkesmannen har kommunen i gjennomsnitt brukt 99 dager fra innkommet søknad.

Fylkesmannen har hatt en gjennomsnittlig saksbehandlingstid for klager etter sosialtjenesteloven på 67 dager.

Fylkesmannen behandlet i 2003:

Lov om sosiale tj.	Stadfestet kommunes vedtak	Omgjort	Tilbakesendt/ opphevet	Avvist	Totalt etter paragraf
Kapittel 4 Sosiale tjenester	26	16	12	2	56
Kapittel 5 Økonomisk stønad	142	27	22	0	191
Kapittel 6 Særlige rustiltak	31	7	2	3	7
Kapittel 10 Kommunens ansvar					10
Kapittel 11 Finansiering, egenbetaling					7
Annet, ikke reg. resultat				15	15
Totalt etter resultat	199	50	36	5	286

Det vises for øvrig til egen rapportering til Statens Helsetilsyn

Når det gjelder saker overprøvd etter kapittel 6A i sosialtjenesteloven vises det til egen rapportering i eget skjema til Statens Helsetilsyn.

Tilsyn etter Lov om sosiale tjenester § 2-6:

Fylkesmannen gjennomførte systemrevisjonstilsyn i 4 kommuner i fylket i samarbeid med Helsetilsynet i Telemark. Tema for tilsynene var:

- ?? *organisering av tjenesten for personer med psykisk utviklingshemming*
- ?? sosialtjenesteloven kapittel 6A (tvangsbegrepet, kommunen egenkontroll med meldinger)
- ?? saksbehandling ved tildeling av tjenester og avslag på søknad om tjenester om praktisk bistand og nødvendig helsehjelp
- ?? medikamenthåndtering
- ?? individuell plan

Det ble gjennomført tilsyn i følgende i kommuner:

- ?? Skien
- ?? Porsgrunn
- ?? Kragerø
- ?? Notodden

Vi viser til egen rapportering til Statens Helsetilsyn for funn.

Fylkesmannen har i tillegg gjennomført 9 tilsyn i forhold til kapittel 6A i sosialtjenesteloven. Fem av disse var tilsyn i forbindelse med vedtak om bruk av tvang. Alle tilsynene har blitt gjennomført etter systemrevisjonsmodellen.

Tilsyn med boliger med heldøgns omsorgstjenester – Rusinstitusjoner

Fylkesmannens har tilsyn med 2 fylkeskommunale og 6 private rusinstitusjoner.

Fylkesmannen har vurdert forholdene ved hver enkelt institusjon og har fordelt kapasiteten for tilsyn etter dette. En institusjon fikk 4 tilsyn i løpet av året, en fylkeskommunal institusjon ble besøkt en gang. De øvrige ble besøkt to ganger.

Tilsynet ble gjennomført med 53% av forskriftens krav.

Alle gitte avvik har blitt lukket tilfredsstillende.

74.2 Kompetanseutvikling i sosialtjenesten

Gjennomført 2 dagers samling med Sosial-barnevern-pleie og omsorgsledere, der tema var:

- ?? Boligsosialt arbeid
- ?? Stortingsmelding 45: ”Betre kvalitet i dei kommunale pleie- og omsorgstenestene”
- ?? Individuell plan
- ?? Rusreformene
- ?? Introduksjonloven for nyankomne innvandrere

. Fulgt opp arbeidet med sosialtjenesten ovenfor flyktninger og innvandrere ved bl.a. å:

- ?? Deltatt på møte med flyktningeavdelingen i en kommune der tema var økt forståelse for lov om sosiale tjenester.
- ?? Gjennomført 2 dagers samling med Sosial-barnevern-pleie og omsorgsledere, der bl.a. arbeidet med Introduksjonsloven for nyankomne innvandrere var tema.

- ?? Møte med en kommune for å innhente erfaring fra deres arbeid med flyktninger/innvandrere og kvalifiseringsstønad.
- ?? Opprettet intern arbeidsgruppe før innføring og gjennomføring av Introduksjonsloven
- ?? Innvilget tilskudd til en kommune til utarbeidelse og gjennomføring av kurs for de andre kommunene i fylket.

Fulgt opp en kommunes arbeid i forhold til deres manglende prioritering av arbeidet i forhold til rusmiddelmissbrukere. Hatt møte med rådmann og leder av sosialetaten.

Fylkesmannen deltar i styringsgruppe for SATS arbeidet i Skien kommune.

Det vises til egen rapportering innenfor resultatområde 75 Rusmiddelarbeid.

Fylkesmannen la ned sin veilederbank i 2003, men har allikevel mottatt en rekke henvendelser etter veiledere. Disse har blitt henvist til de veiledere som var tilknyttet banken. Sosialtjenesten i Vest-Telemark har opprettholdt drift av sitt Faglige forum. Dette er i dag selvgående.

Bo og omsorgstilbud til rusmisbrukere med dobbeltdiagnose, "Bygg 8", ble tildelt prosjekttildelt midler gjennom Kunnskap og Brubygging. Dette botilbudet er nå ett av 7 nominerte tiltak til "Det nytter" prisen.

Det har blitt gjennomført en dagssamling for de overordnet faglig ansvarlige i kommunen på området kapittel 6A i sosialtjenesteloven – bruk av tvang overfor psykisk utviklingshemmede. Tema for samlingen var kommunenes erfaringer med kapittel 6A, departementets forslag til nye regler på området. Det ble i tillegg gitt informasjon fra Voksenhabiliteringstjenesten og Barne- og ungdomsklinikken om den nye organiseringen.

Fylkesmannen deltok på en 2-dagers opplæringsdag vedrørende arbeidet med sosialtjenesteloven kapittel 6A i Kragerø kommune – sektor for omsorg. Fylkesmannens bidrag på denne samlingen var et 3-timers foredrag om sosialtjenesteloven kapittel 6A og en gjennomgang av forslag til nye lovregler på området. Målgruppen for opplæringen var lagledere, miljøterapeuter, og omsorgsarbeidere.

Fylkesmannen har hatt flere møter med kommuner i fylket for å følge opp enkeltsaker på kapittel 6A området.

Tilskuddsforvaltning

Statstilskudd til krisetiltak - statsbudsjettet kap. 08406040

Det er utbetalt kr.1 853 638,00 til 2 krisetiltak - begge med base i Skien.

Post 621.21 Alkoholloven – Veiledning og klagebehandling

Klagesaksbehandling etter alkoholloven

Fylkesmannen har behandlet 4 klager etter alkoholloven. Kommunens vedtak ble stadfestet i alle sakene. Fylkesmannen har gitt avslag på to søknader om statlig skjenkebevilling. Avslagene ble omgjort etter klage. Bevillingene er senere trukket tilbake av Fylkesmannen som følge av åpning av konkurs hos bevillingshaver.

Resultatområde 75 Rusmiddelarbeid

Det vises til egen rapportering til sosial- og helsedirektoratet. Opplæringstiltak ovenfor ansatte i sosial- og helsetjenesten har også i år skjedd i tett samarbeid med Borgestadklinikken kompetansesenter.

Fylkesmannen har hatt tett kontakt med en kommune om manglende satsing på rusmiddelarbeidet. Kommunen har bl.a. som følge av dette, prioritert arbeidet med sine langtids rusmiddelmissbrukere.

Resultatområde 76 Levekår, funksjonshemmede

76.1 Støtte til lokale velferds- og ferietiltak for funksjonshemmede

Se egen rapportering.

Resultatområde 77 Forebyggende tiltak

77.1 Ernæring

Helseavdelingen har siden 2000 konsentrert sitt helsefremmende og forebyggende arbeid til de tema som var prioritert i Nasjonal kreftplan. Denne ble avsluttet i 2003, men innsatsområdene fortsetter i 2004 med like høy aktualitet i *Norsk kreftstrategi*.

De tre hovedmålene har vært å fremme gode kostvaner, å bidra til økt fysisk aktivitet og bidra til økt røykfrihet. Videre har det vært et mål å få en tydeligere organisering av folkehelsearbeidet, ikke minst på kommunalt plan. Det siste er en prosess som så vidt har startet, og som vil bli gjort med økt styrke framover.

Fylkesmannen har bidratt på flere måter i folkehelsearbeidet. Rollen er å gi råd og formidle kompetanse, være lokal pådriver ved å sette prioriterte saker på dagsorden, fordele tilskudd og samarbeide om enkelttiltak, fortrinnsvis på fylkesnivå.

Innsatsen i 2003 har vært rettet mot følgende tiltak:

Økt forbruk av frukt og grønnsaker er et sentralt mål. Samarbeidet med Telemark Fotballkrets og Telemark fylkeskommune om ”*Frukt og Fotball*” har fortsatt siden 2001. Frukt er også profilert gjennom andre store idrettsarrangement og i enkelte skoletiltak.

Sunnere matutvalg i skole- og bedriftskantiner er et viktig mål. I samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet og Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker arrangerte vi dagskurset ”Grønnere arbeidsplasser – mer fargerike kantiner”. Det er også gitt tilskudd til ny oppstartkampanje ved kantina til Porsgrunn videregående skole.

77.2 Fysisk aktivitet

Fylkesmannen arrangerte kurs i aktivitetsmedisin for helsepersonell med ca 80 deltakere. Samarbeidet med Fylkeshelselaget er videreført om folkestier. Sammen med fylkeskommunen var vi medarrangør av to etableringsmøter for Nettverk for fysisk aktivitet og folkehelse. Fokus er på de offentlige etaters rolle for å fremme fysisk aktivitet.

Bedre tilrettelegging for fysisk aktivitet i skolen er et nasjonalt satsingsområde, og i Telemark har vi sammen med idrettskretsen og fylkeskommunen startet prosjektet *Aktiv skole*. Gjennom Trafikksikringsutvalet i Telemark var vi i kontakt med alle førsteklassingene i fylket gjennom spørreskjemaet *Min beste skolevei*. Det er gitt stimuleringstilskudd til flere lokale tiltak.

77.2.1 Kjønnslernestelse

Informert om handlingsplanen i gruppe for ledende helsesøstre i Telemark.

77.2.2 Osteoporose

Deltatt på brukermedvirkningsseminar og evalueringsmøter i Bamble kommune som har hatt prosjekt "Forebygging av fallulykker for eldre".

77.3 Tobakk

Når det gjelder å bidra til redusert tobakksrøyking har innsatsen vært rettet mot skolen, idrettsarenaen og røykesluttkurs. Instruktører for røykesluttkurs har fått tilskudd til å delta på faglige samlinger. Sammen med fylkeskommunen har vi startet arbeidet med å etablere en fast ressursgruppe i forhold til røykfrie skoler, mens vi har samarbeidet med idrettens organisasjoner for å fremme røykfri idrett. Et resultat av dette har vært at Odd Grenland i 2003 innførte røykfrie soner for publikum på Odd stadion.

For øvrig viser vi til en mer detaljert rapport om tiltak på forebyggingsområdet som er sendt til Sosial- og helsedirektorat.

77.4 Annet forebyggende arbeid

77.4.3 Uønsket svangerskap og abort

Handlingsplanen for forebygging av uønsket svangerskap 1999 – 2003 er gjort kjent i alle kommuner i Telemark. Det er opprettet helsestasjon for ungdom i 9 av fylkets 18 kommuner. Det drives også opplysningsarbeid i høyere klassetrinn i grunnskolen og i videregående skoler. Til oppretting av tjenestene og forbedring av disse har kommunene søkt og mottatt midler fra Sosial- og helsedirektoratet. Det er også gitt tilskudd til kursvirksomhet arrangert av Avdeling for voksenhabilitering, Sykehuset Telemark HF, for personer med utviklingshemming. Høgskolen i Telemark, Avdeling for helse- og sosialfag har i løpet av 2003 arrangert tre etterutdanningskurs for jordmødre og helsesøstre. Sosial- og helsedirektoratet har støttet opplegget med 650 000 kroner.

Antall utførte svangerskapsavbrudd i Telemark viser likevel en svak økning i 2003 i forhold til 2001 og 2002. Data for hvilke aldersgrupper dette gjelder er ennå ikke tilgjengelig.

Resultatområde 78 Forvaltningsoppgaver

78.1 Psykisk helsevernloven (2. juli 1999 nr. 62)

78.1.1 Tvungen undersøkelse Psykisk helsevern

Psykiatrisk sengeavdeling, Sykehuset Telemark HF, har ansvar for det akuttpsykiatriske behandlingstilbudet i fylket, og for største delen av den øvrige sykehusbehandlingen til personer med alvorlige psykiske lidelser. Andelen innleggelser med tvungen undersøkelse og behandling i Sykehuset Telemark i 2003 går fram av nedenstående tabell.

Innleggesform	Antall	Prosent
Tvungen undersøkelse	137	17
Tvungent opphold	133	16
Uten tvang	537	66
Totale antall innleggelser	807	99

Andelen tvangsinnskrivninger var altså 33% i 2003. Dette er noe høyere enn gjennomsnittet både for de psykiatriske sykehusene i Helseregion sør og for landet som helhet

Pasienter som er innlagt til tvungent opphold kan under visse omstendigheter bli behandlet med medisiner uten eget samtykke. Slik behandling kan bare iverksettes etter nøye undersøkelse og formelt vedtak av behandlingsansvarlig lege. Pasientene kan klage vedtaket til fylkeslegen.

78.1.2 Behandling uten eget samtykke

Ved Sykehuset Telemark ble det i 2003 gjort 62 vedtak om tvangsmedisinering. Pasienten klaget disse vedtakene til fylkeslegen i 24 tilfeller. Fylkeslegen ga pasientene medhold i 2 tilfeller.

78.1.3 Privat forpleining i det psykiske helsevernet

Ingen i fylket.

78.1.4 Godkjenning av psykiatriske institusjoner som skal ha ansvar for tvungent helsevern

Ingen søknader mottatt.

78.1.5 Tvungent psykisk helsevern – vedtak om overføring

Ingen klager mottatt.

78.2 Smittevernloven

78.2.1 Spesifikke oppgaver under smittevernloven

Informasjonsvirksomhet og kartlegging i forhold til sykehus og kommuner er utført i samarbeid med Nasjonalt folkehelseinstitutt og Helsetilsynet i forbindelse med smitte av *Pseudomonas aeruginosa* via Dent-O-Sept munnpensler. Det samme angående beredskap i forbindelse med SARS-epidemien. Ellers er det løpende oppfølging i forhold til utbrudd av allmennfarlige smittsomme sykdommer i Telemark.

I møte med kvalitetsnettverket i fylket har infeksjonskontrollprogram i kommunale helseinstitusjoner vært tema.

Fortsatt er beredskapen i fylket mangelfull når det gjelder infeksjonskontrollprogram i kommunale helseinstitusjoner, planer for pandemisk influensa og planer for helsemessig og sosial beredskap – og samordning mellom disse og øvrige planer både kommunalt og regionalt.

78.2.2 Tvangssaker, smittevern

Ingen.

78.2.3 Klagesaker – diverse smittevern

Ingen.

78.2.4 Pliktig undersøkelse – forbud mot å utføre arbeid

Ingen.

78.2.5 Oppgraving og flytting av lik

Ingen.

78.2.6 Smittevern – informasjon og lokale retningslinjer

Det ble i november 2001 avholdt en konferanse om smittevern for kommunene i Telemark. En ny smittevernkonferanse vil bli arrangert i Telemark 22. april 2004 i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Helsetilsynet.

Meningokokkprosjektet i Telemark fra 1987 ble gjennomgått og revidert i 2003 i samarbeid med representanter fra spesialisthelsetjenesten/Telelab og allmennpraktiserende lege med ansvar for prosedyrer for smittevern i Telemark legeforenings prosedyreperm for primærleger.

Fylkeslegen i Telemark – i samarbeid med Telelab, Skien sendte i september 2002 ut et skriv til smittevernlegene, om forholdsregler vedrørende Brennkopper – *Impetigo bullosa* og fusidinresistente gule stafylokokker.

78.3 Strålevern

Ingen.

78.4 Abortloven

Bidra til oppnevning til nye abortnemnder ved sykehusene i desember 2003, gjeldende fra 01.01.2004 til 31.12.2007. Oversikter sendt Sosial- og helsedirektoratet.

78.5 Sterilisering

Oppnevnt nye steriliseringsnemnd i fylket i desember 2003, gjeldende fra 01.01.2004 til 31.12.2007. Behandlet 2 søknader innen fristen. Ingen søknader om godkjenning til å utføre steriliseringsinngrep. Oversendt oversikt til Sosial- og helsedirektoratet over sykehus og leger som utfører steriliseringsinngrep i Telemark.

78.6 Lov om transplantasjon

Ingen saker mottatt.

78.7 Taushetsplikt

Ingen søknader mottatt.

78.8 Tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler

Sentralstimulerende legemidler (amfetamin) kan være indisert ved ADHD og lignende tilstander. Fylkesmannen har, under bestemte forutsetninger, myndighet til å gi leger tillatelse til å forskrive slike medikamenter.

I 2003 ble generell tillatelse gitt til 7 leger. Spesiell tillatelse til å forskrive denne typen legemidler til navngitte pasienter over 18 år ble gitt til 29 leger.

78.9 Særfradrag

9 saker behandlet.

78.10 Førerkortsaker

526 saker mottatt, alle saker behandlet innen fristen på 6 uker.

78.11 Pasientjournaler

Ingen mottatt.

78.12 400-årsjubileet for den offentlige helsetjenesten

Fylkesmannens helseavdeling (tidl. fylkeslegen) startet forberedelsene til jubileumsåret allerede høsten 2001. Det ble opprettet en fylkeskomite i Telemark som skulle initiere, stimulere og koordinere arbeidet. Folkehelserådgiveren har også vært aktivt med i arbeidet i selve jubileumsåret. Følgende aktiviteter er gjennomført:

- ?? presentasjon av helsejubileet i Telemark på internett, se www.helsejubileum-telemark.com
- ?? folkehelsekonferanse "Folkehelsa før og nå"
- ?? helsehistorisk seminar "Hvordan har vi det i dag"
- ?? utstilling på Telemark museum "Fra kirkegårdsjord til tarzanfabrikk"
- ?? Folkesti-uka i Telemark
- ?? landskonferansen "Til folkets beste! Framtidens miljørettet helsevern"
- ?? teateroppsetning av "En folkefiende"
- ?? Forskningsdagene 2003 ved Høgskolen i Telemark

Også andre, mindre arrangementer har vært gjennomført.

Arbeidet med helsejubileet i Telemark har bidratt til å få fram helsehistorien og vist betydningen av en offentlig helsetjeneste. Hovedfokus har vært på forebyggende tiltak, både hva som er oppnådd og ikke minst hvilke utfordringer som fortsatt ligger foran oss. Vi viser ellers til sluttrapport fra Fylkeskomiteen i Telemark.

78.13 Nasjonal strategi for kvalitet i sosial- og helsetjenesten

Fylkesmannen har arrangert to samlinger i nettverk for kvalitetsutvikling i helsetjenesten i Telemark med deltakelse fra kommuner og spesialisthelsetjenesten med følgende tema:

- ?? Prosessforbedring av medikamenthåndtering
- ?? Utvikling og implementering av styringssystem for helse- og sosialtjenesten (internkontroll- / kvalitetssystem), avvikshåndtering, helsemessig og sosial beredskap og måling av variasjon i tjenestekvalitet.
Denne samlingen var for deltakere fra helse og sosialtjenesten samt personell med ansvar innenfor beredskap.

I tillegg til dette er det gitt individuell bistand i metoder for kvalitetsforbedring og oppbygging av kvalitetssystem gjennom veiledning i kommuner som har bedt om det, og via brev og telefonkontakt.

Fylkesmannen har god kontakt med Høgskolen i Telemark, og det er gjennomført undervisning i myndighetskrav og metodisk kvalitetsutvikling i grunn- og videreutdanningen innen helsefag.

Som stimulering til kvalitetsforbedring i helsetjenesten, ble Helseavdelingens kvalitetspris for 2003 tildelt Tinn kommune og Sykehuset Telemark HF, Alderspsykiatrisk seksjon. Det ble gitt en konkretisering for bakgrunn for tildelingen til hver av virksomhetene.

Fylkesmannen i Telemark ga 19.11.2003 høringsuttalelse til forslag til nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten., og vi har bidratt i utviklingen av den nasjonale kvalitetsstrategien ved å delta på samlinger i regi av sosial- og helsedirektoratet.

78.14 Beredskap og akuttmedisin

78.14.1 Generelt beredskapsarbeid og nettverkssamarbeid

I samarbeid med Fylkesmannen i Vestfold har vi arrangert opplæring for kommunene i lov om helsemessig- og sosial beredskap og gjennomgang av ROS-analyse. 2 samlinger over 2 dager. Helsemessig- og sosial beredskap var tema på helsepersonellkonferanse. I tillegg har vi gjennomført konferanse om internkontroll i helsemessig- og sosial beredskap.

Kun to kommuner i Telemark opplyser at de har ferdigstilt plan for helsemessig og sosial beredskap, og jobber med å samordne disse med øvrige planer. De fleste har slike planer under arbeid, hvorav noen opplyser at disse vil kunne ferdigstilles sommeren 2004. Et par kommuner har ikke påbegynt arbeid med plan for helsemessig og sosial beredskap.

En overordnet plan for helsemessig og sosial beredskap er vedtatt 2003 for alle sykehus i regionen Helse sør. Det arbeides med delplaner ved det enkelte sykehus, som skal knyttes opp mot regionens overordnede plan. Det er etablert et nettverkssamarbeid for å koordinere planene. Alle sykehus hadde fra tidligere sine beredskapsplaner som nå revideres og samordnes. Det gjelder også smittevernplaner og pandemiplaner som en del av beredskapsplanene.

De kommunene som har bedt om møte med oss om arbeidet med helsemessig- og sosial beredskap har fått det.

78.14.2 Avvikling av beredskapslager

Sendt informasjon til ansvarshavende om avvikling av lagrene.

78.14.3 Ambulanser og utrykningskjøretøy

Fylkesmannen skal godkjenne ambulanserbiler i henhold til forskrift om medisinsk utstyr og innredning, og gjøre vedtak om at bilen kan få status som utrykningskjøretøy. I 2003 ble 5 ambulanser godkjent.

78.15 Turnustjeneste

Gjennomført halvårlig fordeling av turnuskandidater til kommunehelsetjenesten. Fortløpende behandlet og utbetalt godtgjørelse reise- og flytteutgifter. Medarrangør halvårlige kurs for turnuskandidater i regionen.

78.16 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Ingen saker mottatt.

78.17 Rett til trygderefusjon

Ingen saker mottatt.

Kultur- og kirkedepartementet

Resultatområde 81 Tros- og livssynssamfunn

Fylkesmannen utbetalte kr. 1 688 782 i statlig tilskudd fordelt på 33 menigheter. Fylkesmannen behandlet 11 saker vedr. forstanderskifte, foretok 3 autorisasjoner av meningsprotokoller, og registrerte 2 navndringer.

Resultatområde 82 Gravferdsloven

Fylkesmannen behandlet 36 søknader om askespredning. To av søknadene ble avslått.

Utenriksdepartementet

Resultatområde 83 Apostiller

Embetet har hatt 185 saker i 2003.

Resultatområde 84 Forberedelse av saker om honorære konsuler

Ingen saker i 2003.

Utdannings- og forskningsdepartementet

1. Innledning

Årsrapporten bygger på kontorets virksomhetsplan. Virksomhetsplanen reflekterer de oppdrag som er gitt kontoret gjennom sentrale styringsdokument. Kontorets mål, strategier og tiltak går fram av planen. Årsrapporten konsentrerer seg om avvikene, dvs når de oppgaver utdanningskontoret er bedt om å gjøre, ikke er utført som planlagt. Det foregår en fortløpende evaluering gjennom året av det arbeid som gjøres ved kontoret i forhold til tiltakene i virksomhetsplanen. Der arbeidsformer eller strategier bør endres, påpekes det i årsrapporten, og endringene er lagt inn i virksomhetsplanen for 2004.

2. Generell oppsummering

2.1 Gjennomføring/resultatoppnåelse i forhold til virksomhetsplan/oppgaver

I hovedsak er det aller meste av planlagte tiltak og oppgaver gjennomført slik det er beskrevet i avdelingens virksomhetsplan for 2003. Virksomhetsplanen ble laget med utgangspunkt i tildelingsbrev for 2003. Nødvendige justeringer ble lagt inn når nye føringer fra departement eller Læringsenter gjorde det nødvendig. Budsjettet for 2003 tillot ikke nytilsetninger ved ledighet i stillinger og aktivitetsnivået måtte legges noe ned.

Omorganisering i regional stat og innflytting til Fylkesmannen har tatt mye tid og krefter. Selve flytteprosessen måtte utsettes fra august til sist i september og det var slitsomt fordi september alltid er en periode med mye ekstern aktivitet. Alle ansatte har vært meget bevisste på å hindre at flytteprosessen skulle gå ut over vårt utadrettede arbeid mot brukerne, det være seg enkeltpersoner, kommuner eller andre samarbeidspartnere.

Avdelingen har alltid lagt stor vekt på at oppgaver knyttet til brukerne skal ha første prioritet. Det krever at alt fungerer optimalt intern på kontoret og vår interne organisering og tidsbruk har derfor vært drøftet og evaluert flere ganger i løpet av året.

3. Rapportering i forhold til kontorets oppgaver og oppdrag

3.2 Tilsyn, lovlighetskontroll og klage

3.2.1 Tilsyn, hvilke instanser, skoler mv det er utøvet tilsyn med. Kort oversikt og kommentarer til arbeidet

a) Kommuner og fylkeskommune

Veiledning- og vurderingssamtaler er som planlagt, gjennomført med 9 kommuner og fylkeskommunen. Referat fra møtet er sendt ca 1 uke etter samtalen, vurderinger og tilrådinger innen 4 uker. Nytt i 2003 er at rådgiver fra samfunnsavdelingen var med på samtalene i 5 av kommunene, dermed fikk en også dekket barnehagesektoren. Kommunene er svært positive til denne samordningen fra Fylkesmannens side, og til hvordan samtalene gjennomføres. Fra kommunalt hold uttrykkes det ønske om at denne delen av virksomheten må fortsette som en del av det framtidige dialogbaserte tilsynet.

Veilednings –og vurderingssamtalene har i 2003 har hatt særlig fokus på:

Kommunalt planer og sammenheng i planverket
Interkommunalt samarbeid
Skoleeiers system for vurdering
Saksbehandlerrutiner (spesialunderv og eksamen)
Grunnskoletilbud til voksne
§9a i opplæringsloven
Rådgivingstjenesten/samarbeid grunnskole /videregående skole/det 13-årige opplæringsløpet
Kompetansehevingstiltak for enhetsledere
Aktuelle utviklingsområder som f.eks entreprenørskap

Tilsyn, etter systemrevisjonsmetoden, med kommunenes tilbud på det spesialpedagogiske området er gjennomført i 2 kommuner og i fylkeskommunen. Avvik knytter seg til delegasjonsreglement og manglende system for kvalitetssikring av tjenesten. I tillegg har revisjonen i en del tilfeller vist mangelfullt gjennomarbeidet individuelle opplæringsplaner.

Tilsyn i forbindelse med tilskuddsforvaltning se 5.1.

b) Private skoler

Tilsyn private skole.

Alle de 4 private (2 grunn-, 1 videregående og Treider) skolene er besøkt. Regnskapene gjennomgått, ingen merknader til de økonomiske forhold.

c) Folkehøgskolene

besøkes hvert 3.år. I 2003 – Grenland folkehøgskole. Dette er ikke tilsyn, men kontaktmøte. Regnskapene er godkjent i tråd med forskriftene for alle folkehøgskolene.

d) Fengselsundervisning

Dette tilsynet har i flere år vært gjennomført i desember måned, men for bedre å komme i rute med skolens årsrapportering, er avtalt at disse tilsynene skal gjennomføres i 1.kvartal hvert år. I 2003 ble det derfor ikke noe tilsynsbesøk.

e) Lillegården kompetansesenter

Tilsyn er uaktuelt, men det har vært egne samarbeidsmøter mellom utdanningsdirektør, aktuell rådgiver og ledelsen ved Lillegården.

3.2.2 Lovlighetskontroll. Oversikt over saker og resultat

Ingen saker.

3.2.3 Klagebehandling. Oversikt over saker og resultat av behandlingen.

I alt 90 klager er behandlet etter opplæringslova. Det vises til tabell 11.1, 11.2, 11.3 og 11.4. Det er behandlet 20 flere klager enn forrige år. 12 av disse gjelder spesialundervisning. 10 av disse igjen har fått medhold/delvis medhold. Vi har registrert at enkelte kommuner har fattet vedtak om færre ressurser til "gamle" rettighetslever uten at dette er faglig begrunnet, og at vedtak for nye elever med behov etter §5 ofte tildeles mindre i omfang enn det PP-tjenesten tilrår.

Det er ingen avvik å snakke om i forhold til saksbehandlingstid etter forvaltningsloven. Kun et fåtall foreløpige svar er sendt ut i forbindelse med ferieavvikling i avdelingen.

Den kommunale saksbehandlingen er mange steder mangelfull. Dette fører ofte til at kontoret sender sakene tilbake til kommunen for ny behandling. Kontoret gir mye veiledning på dette område, på telefon og i egne møter med skoleeierne. Enkeltvedtak og klagesaksbehandling blir mer og mer delegert ut til virksomhetene, og det skorter på kompetanse. Skoleeier har dessverre lite fokus på klagesaksbehandling, og tar ikke alltid tak i denne delen av intern kompetanseheving og kvalitetssikring selv om fylkesmannen påpeker forholdene.

Ønsket om å tilbud til kommunene om kompetansehevingstiltak sammen med andre avdelinger hos fylkesmannen ang. saksbehandling og forvaltning, ble ikke prioritert i 2003. Vi håper å få det realisert våren 2004.

3.3 Forsøks- og utviklingsarbeid, satsingsområder, strategier og arbeidsformer

Kontoret har lagt vekt på å følge de strategier som er beskrevet i virksomhetsplanen i tråd med føringer fra UFD og LS.

Fylkesmannen v/utdanningsavdelingen og HiT har gjennom flere år strevet med å finne fram til gode og hensiktsmessige samarbeidsformer, dette kanaliseres nå gjennom bl a såkalte "semestermøte" der en gjør avtaler for kommende semester i form av å se på aktuelle samarbeidsarenaer, samarbeidsformer, bruk av arbeids- og prosjektgrupper. Dette arbeidet skal og må fortsette, og utfordringen for fylkesmannen er å få samarbeidet til å involvere alle fagavdelingene i embetet.

KompetanseForum Telemark (med lederne ved A-etat, NHO, LO, HiT, fylkeskommunen (rådmann og opplæringssjef), KS, Vofo og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen) er et samarbeidsorgan der arbeidet er tett knyttet opp mot satsingsområdet i "Kompetanse" i fylkesplanen.

Ingen skoler eller kommuner søkte i 2003 om avvik fra lov eller avtaleverk. Imidlertid vet vi at det foregår mye utviklingsarbeid i kommunene/fylkeskommunen og på skolene. Mange kommuner satser tungt i forhold til entreprenørskap i skolen, andre legger hovedvekten på arbeidet med "de mange intelligenser" og læringsstiler. Fylkesmannen legger stor vekt på å synliggjøre god praksis og å spre gode erfaringer både fra demonstrasjons-, bonusskoler og andre skoler i fylket, for på den måte å ivareta pådriver- og inspiratorrollen.

Telemark fylkeskommune ved kultursjefen, HiT og Fylkesmannen v/utdanningsdirektøren utgjør strategigruppe for arbeidet med ”Den kulturelle skolesekken” i Telemark. KS involveres i gruppa fra 2004.

”Gi rom for lesing” og fylkesmannens arbeid knyttet til dette satsingsområde, kom noe bardus på oss, men inspirasjonssamling og utdeling av prosjektmidler ble gjennomført og følges opp i 2004.

3.4 Arbeid med særskilte områder

3.4.2 Holdningsskapende arbeid

Innenfor alle sider av holdningsskapende arbeid er det mange utenfor skoleverket som ønsker å samarbeide med fylkesmannen på små og store prosjekt, fordi vi anses å være døråpner inn til skolene. Det blir stadig viktigere å prioritere hva avdelingen skal bruke tid til, hvilke samarbeidsfora vi skal og kan delta i forhold til framtidig rolle. Utdanningsavdelingen har vært restriktive i å delta dersom vi mener ansvaret skal ligge hos andre, eller til å delta på møtearenaer som ikke er resultatorientert i forhold til arbeid med holdningsskapende spørsmål og forbyggende tiltak. De ulike avdelingene hos fylkesmannen har så vidt tatt tak i den samordningsgevinsten som her ligger, dette område skal det satses på i 2004.

3.4.5 IKT

Dette feltet har vært nedprioritert i 2003. Midlene på kap. 248 har vært nyttet etter forutsetningene til oppfølging av handlingsplan for IKT , informasjon og veiledning. Det trengs økt innsats mot skoleeierne på pedagogisk bruk av IKT. For å møte den utfordringen trenger avdelingen ressurser til ny medarbeider.

3.4.7 SAMTAK

Fylkeskommunen har kommet sent men godt i gang. Alle videregående skoler har nå inngått et formalisert samarbeid med PP-tjenesten om temaer og struktur for samarbeidet. Dette følges opp av opplæringsetatene våren 2004.

3.4.8 Overføring av ressurser til PP-tjenesten

Ingen avvik.

4 kommune har varslet at de vil trekke seg ut av tyngdepunktssamarbeidet når det øremerka tilskuddet nå går inn i rammeoverføringen til kommunene. Fylkeskommunen har sagt opp sin avtale med de interkommunale PP-kontora i den hensikt å revidere og fornye avtalene.

Det er gjennomført oppfølgingsmøter med alle 4 tyngdepunktskontor.

3.4.9 Videreutvikling av spesialpedagogiske tilbud i kommuner og fylkeskommuner

Det har ikke vært tilsynsbesøk ved sosiale og medisinske institusjoner i 2003 fra utdanningsavdelingen.

Tilsyn i forhold til det spesialpedagogiske området – se 3.2.1.

For øvrig har utdanningsavdelingen utført de oppgaver som framgår av tildelingsbrevet innenfor dette området, med hovedvekt på veiledning, vurdering og ved å rette oppmerksomheten mot forholdet mellom tilpasset opplæring og spesialundervisning.

3.5 Løpende forvaltningsoppgaver, jf. tildelingsbrevets del I

3.5.1 Arbeid knyttet til delegert beslutningsmyndighet

Fylkesmannen har behandlet 1 sak om dispensasjon fra rektorkrav ved hver skole i Nissedal kommune.

3.5.2 Arbeid med avvikling av eksamen og prøver

Pga aksjoner trakk mange sensorer seg før eksamen og avgangsprøve i muntlige fag. Dette ga et betydelig merarbeid ved kontoret, og gjorde at andre oppgaver måtte nedprioriteres.

Både av hensyn til elevene, avviklingen av prøver og eksamener i skolene og avdelingens ressursbruk har gjort at både utdanningsavdelingen og opplæringsetaten i fylkeskommunen i år går gjennom egne rutiner i forhold til avtaler som gjøres med sensorer.

Utdanningsavdelingen har i 2004 ikke mulighet til å legge så mye arbeid på dette feltet. Det kan derfor føre til at færre elever/klasser kommer opp til muntlig avgangsprøve og at flere grupper ved samme skole blir prøvd i samme fag.

3.5.3 Rikskonsertene

Turneplanleggingen ble også i 2003 ivaretatt av Telemarkskonserter, som samordner dette med ”Kulturskatten”. Dette er en god løsning for alle parter.

3.5.4 Kontakt med arbeidstakerorganisasjonene, spesielt saker som er behandlet

Møter med gjensidige informasjon etter oppsatt plan. Ingen saker til formell drøfting.

3.6 Vurdering og rapportering

3.6.2 Omtale av kontorets arbeid med tilstandsrapporten

I regionsvise møter (1 dag pr. region) blir GSI og Kostra-data drøftet sammen med utfyllende spørsmål til bruk i tilstandsrapporten.

Rapporten skrives ved samordning av disse informasjonskildene pluss vår kunnskap fra kommunesamtaler, regionsvise samlinger, deltakelse i møter og andre samarbeidskostellasjoner.

3.6.3 Utarbeiding av statistikk og annen informasjonsinnhenting

Det er mye arbeid med å kvalitets sikre GSI-dataene. Det er skolene som sitter på grunnlagsmateriale når det gjelder all statistikken, derfor er det begrenset hva fylkesmannen kan kontrollere av de registreringene som er gjort, vi er avhengige av at kommuneleddet sjøl kvalitets sikrer sine data. I forhold til f.eks GSI er den tida som ble stilt til disposisjon for kvalitets sikring så kort, at det fortsatt nok var feil som burde vært luket vekk dersom avdelingen hadde hatt flere ressurser å sette inn på dette arbeidet. Vi erfarer at kommunene først tar sin del av kvalitets sikringen på alvor når rapportene deres har økonomiske konsekvenser som f.eks tilskudd til SFO.

KOSTRA-data har kontoret utnyttet for lite, dette er fortsatt et utviklingsområdet. Mange kommuner deltar nå i Effektiviseringsnettverk i regi av KS, der også utdanningsavdelinga har deltatt noe i ett av nettverka. Fylkesmannen går trolig aktivt inn i dette arbeidet i 2004.

5. Tilskuddsforvaltningen

5.1 Generelle kommentarer til arbeidet med tilskuddsforvaltningen

Det har til dels vært store omleggingar av tilskuddsordningene og rutiner og regler rundt dette. Vi opplever at departementets informasjon har kommet seint og til dels vært mangelfull både til oss og til skoleeier. Det gir unødig ekstrarbeid for alle parter.

5.2 Arbeidet med de enkelte tilskuddsordninger

Det har vært gjennomført 1 av 2 planlagte tilsyn i kommune vedr. bruk av tilskudd til undervisning av minoritetsspråklige voksne. Det andre planlagte tilsynet er utsatt til januar 2004. Det er fra saksbehandler side lagt mye arbeid i veiledning og kontroll i forhold til søknader og rapporter fra kommunene.

6. Interne styringssystem

6.7 Evt endringer i rutiner, arbeidsformer

Da utdanningsavdelingen flyttet inn i Statens hus i månedskifte sept/oktober fikk de ansatte sitt første møte med ephorte. Mange feil og vanskeligheter knyttet til programmet og i IT-systemet i sin alminnelighet, har gitt mange frustrasjoner, men det går seg til etter hvert.

6.8 Intern kompetanseutvikling

Det er stor vilje og interesse for å delta på kurs og samlinger i forhold til egne arbeidsoppgaver. Tidsbruk blir et dilemma, når tidsklemma er stor i forhold til arbeidsoppgaver som skal løses, og ressursene minker. Derfor har det vært mindre deltakelse på eksterne samlinger i 2003 enn tidligere, og dette kan etter hvert bli en utfordring: Hvordan klare å gi rom og ressurser til nødvendig kompetanseheving av de ansatte når både økonomiske og tids- ressurser reduseres?

Forøvrig legges det vekt på at personalsamlinger og møtene i arbeidsgruppene skal preges av at vi ønsker å være en lærende organisasjon.

7. Økonomiforvaltning

7.2.2 Kommentarer til kapittel 203 og 3203

Ingen kommentarer til regnskapet ut over det som går fram av økonomirapporten for 3.tertial 2003.

Vedlegg – rapporteringstabeller

Vedlegg 11.1 Klagesaker på områdene spesialundervisning i grunnskolen og spesialundervisning for voksne og utfall av disse

Klager spesialundervisning	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Annet	Sum
Før opplæringspliktig alder			1		1
Grunnskole	8	2	11	0	21
Voksenopplæring					0
Sum	8	2	12	0	22

Vedlegg 11.2 Klagesaker på andre områder for grunnskolen og utfall av disse

Andre områder for grunnskolen	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Annet	Sum
KRL -					0
Skolevalg			6		6
Skyss/farlig skolevei	1		6		7
Utsatt skolestart					0
Vitnemålskarakterer	17		33		50
Annet			1		1
Sum	18	0	46	0	64

Vedlegg 11.3 Klagesaker innenfor videregående skoles område og utfall av disse

Saker innenfor videregående opplæring	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Annet	Sum
Klager vedr. tap av rett til videregående opplæring					0
Klager knyttet til fag- og svenneprøver					0
Klager knyttet til spesialundervisning					0
Klager knyttet til inntak					0
Klager knyttet til inntak til særskilt grunnkurs på grunnlag av sakkyndig vurdering			1		1
Andre klager			3		3
Sum	0	0	4	0	4

Vedlegg 11.4**Klagesaker på voksenopplæring (rettighetsoppl ring)**

	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Annet	Sum
Grunnskolen (fra 01.08.02)					0
Videregående opplæring					0
Sum	0	0	0	0	0